

Insarati se sprejajajo po sledilnih senah: Enostopna petliterna (šestina „Domoljubov“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren poenost po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Številni promet poštno-hranilnišnega urada št. 824.797.

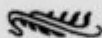
Poslanec F. Jaklič: Takrat, ko sem kandidiral, takrat sem povedal, kako bomo poslanci na Dunaju delali. V nekoliko potezah bom povedal, kaj smo storili in dosegli. Junija je bil predložen računski provizorij. Takrat smo stavili predloge za podporo po uimih poškodovanih v naših okrajih. Krščansko-socialna stranka je stavila predlog, da država 100 milijonov za starostno zavarovanje. Ker smo s to stranko, razun v jeziku, edini, smo glasovali za ta predlog. Poslanec ta predlog po domače pojasni. Drugi predlog je bil, da se dá podpora družinam rezervistov. (Živahno odobravanje.) Vojaške vaje za rezervista niso potrebne. Glasovali smo proti odprtju meje, da bi se živina uvaževala. Živina je cena, meso pa dragó. V zbornici je ta teden poslanec Schrammel strastno govoril zoper kmeta, da je oderuh. Ta ne pozna razmer. Krivi so prekupci. Cena živini je zelo padla. Če pa odpremo mejo, bi bila živina še cenejša. Od česa bi pa kmetje živeli? Če torej cena živini pade, ima največjo škodo mali kmet, ne pa grajščaki. Naš poslanec Gostinčar je zadel v sršenovo gnezdo, ko je vprašal ministra, če kaj vé, kako se pri nas sodi. Če pride en kmet naše stranke pred sodnika, se ga boji. Pred sodnijo naj bodo vsi enaki, liberalen gostilničar in priprosti poštení slovenski kmet. (Gromovito plaskanje.) Gotovo je, da bo »Slovenski klub« vedno nastopil, da se te krivične razmere pri nas odpravijo. Storil sem pa tudi svojo dolžnost, da sem se zavzel za posamezne ljudi našega okraja. A v nobeni deželi nimajo uradniki tako malo smisla za ljudstvo, kot na Kranjskem. To v ministrstvu sami priznavaajo. Eden in isti dan je pobila toča na Kranjskem in Goriškem. A med tem, ko se je isti dan prošnja za podporo iz obeh krajev vložila, je podpora na Goriškem že prišla, iz Kranjskega pa še od glavarstva poročilo ne. (Veliko ogorčenje.) Naj imajo uradniki več ljubezni do ljudstva!

»Slovenski klub« bo pa vedno na strani kmeta. Glede našega stališča na Dunaju povem, da mi z liberalci ne gremo. Z našimi liberalci so se pa združili hrvaški liberalci in tudi taki, ki imajo kolarje. S temi mi nič nimamo in po njih nič ne vzdihujemo. Oni pa pravijo, oh, zakaj niste skupaj. Da bi pa Hribar v nas imel zaslonbo in hodil v imenu našega kluba »koli ministrstev, tega pa mi ne maramo. Kakšen značaj je ta Hribar? V Ljubljani je bil za svobodno šolo, na Dunaju je pa podpisal krščanski program. In glede nagodbe? Doma mu je ukazano, da naj glasuje za nagodbo, na Dunaju pa dela opozicijo! (Smeh.) Mi ne hlapčujemo nikomur, če nam kaj vlada dá, smo zanj, če pa nam ne bo nič dala, bomo pa proti njej. In zato nam pravijo, da smo izdajalci. Pojasni zadevo glede slovenskih gimnazij, idrijske realke in obrtne šole. Govornik preide na razmere v deželni zbor. Volitve bodo najbrže še po starem volivnem redu. Liberalci bodo vse napeli, da bi svojo oblast obdržali. Naš kmet pa ni tako neumen, da bi od tega boja odnehal. V našem okraju se liberalci več kot taki ne upajo nastopiti. Liberalci so se pomladili. Naši liberalci Grebenc, Štefančič, Kessler ne bodo nikdar kaj drugega, kot liberalci. Odgovarja na posamezne napade Rusove na shodu gospodarske stranke v Loškem potoku. Ta gospodarska stranka je ustanovila prva lovsko društvo, ki gotovo ni v korist našega kmeta. Poslanec izrazi svoje veselje, da se je poravnalo nasprotje, ki se je pokazalo pri zadnjih državnoborskih volitvah. Bodimo edini pod praporom S. L. S. (Navdušeni živio-klici.)

Poslanec dr. Krek burno pozdravljen: Jaz bom začel z neko storijo. V Ameriki je nastal v neki hiši ogenj. Hišni prebivalci so poskakali skozi okno, da bi si rešili svoje življenje. Spodaj so pa čakali zdravniki, da bi vsacega obvezali, kdor bi se kaj poškodoval. Med drugimi skoči skozi okno tudi en fant. Zdravnik ga preišče, a fant pravi, da mu nič ni in zleti naprej. Čez nekaj časa pa prileti nazaj in strašno vniže: Presukan sem. — Hlače je narobe oblekel. (Bučen smeh.) Hiša liberalne stranke gori in liberalci iz nje vun beže. Hribar, načelnik liberalne stranke, je podoben tistemu fantu. Enkrat je radikalec, enkrat vladni pristaš, enkrat veliki Slovan, enkrat zaveznik Nemcev, enkrat svobodomislec, enkrat krščanski socialist, enkrat socialni demokrat, enkrat klerikalec... Presukan je. (Veselost.) Liberalci na sami ne vedo, kaj so. Za tistega fanta se je hitro dobilo zdravilo, ker je hlače prav oblekel, Hribarju bi pa tudi amerikske renije nič ne koristile! Glede nove gospodarske stranke bom pa povedal spet eno storijo. En mladenič v Ameriki bi se rad ženil. Zaročil se je že z enim dekletom. Tu je pa zvedel, da ni nič vredna, da je že druge imela. Gre vprašat njenega očeta, če ima res njegova hči že enega belega otroka. Oče pravi: Res, pa je imela ponore tudi že enega črnega! (Bučen smeh.) Taka je nova gospodarska stranka. Zato je še slabša kot liberalna stranka. Kaj bodo pa ti ljudje naredili? Zabavljia se proti nekaterim našim poslancem, kaj da so. češ, kaj do naredil Gostinčar, Demšar itd. Pozbilo se je, da je poslanec pooblaščenec volivcev, kateremu je potreba najprej poštenja, potem mora poznati svoje razmere in tretjič mora biti tako blizu, da vedno lahko ž njim govorim, da ni previsok. Nazadnje šele pride, kako obleko, kake čevlje nosi. Tista delitev, da so gospodje in hlapci, naj bo pokopana za vedno. Mi poznamo predstojnike in podložne, ampak da bi zato, ker so eni drugačne oblečeni, drugim ukazovali, to pa ne gre. Ravno to je posledica občne volivne pravice. V našem klubu smo vsi edini, drugi: Čehi, Rusini, Po-

ljaki, socialni demokrati nas zavidaajo. Rekli so nam: Vi imate izvrstne moči. Morda ni nobenega kluba, ki bi imel tolik ugled in vpliv, kakor naš. Mi smo prosti. Kdor pogleda na naše klopi, ta ve, da med nami ni štrebarjev. Teh je med gospodo veliko, med kmeti nobenega. Kakšen vtis je napravil Demšarjev govor! Celo dr. Renner je priznal, da je prav govoril. Med nami ne bo razdora. Drugi se pulijo za ministra, mi ne. Kaj bi bil? Peto kolo! Kaj bo naredil eden minister proti trinajstim? Udati bi se moral, mi pa slepo za vlado iti, tako pa smo prosti! Nagajali ne bomo nikomur, ker hočemo delati pametno politiko. Poznam radikalce, ki so v vsem stokrat bolj mehki kot jaz, manj revolucionarni, kot jaz, pa delajo opozicijo — radi reklame. Hribar je pa trikrat prečrtana ničla v parlamentu in če bo še nekaj časa na Dunaju, bo še ta ničla izginila kakor kafra. Združiti bi se mogli s krščanskimi socialisti, a mi se ne prodamo. Mi smo drago kupljeni. Na Štajerskem, na Koroškem bi morali dobiti popolno garancijo, da se odpravijo narodne krivice, zato se ne damo proči metati. Zato hočemo ostati prosti nasproti vsem. Kdor nam pomaga, dobro, je naš prijatelj in mu tudi mi pomagamo. A mi ne delamo politike za en dan, ampak za bodočnost, za ves slovenski narod. Nov duh je prišel v Avstrijo. Veseli me, da sedita v svetu krone dva kmeta-ministra. Popreje je cesar vedno pisal, ko je imenoval ministre: Ljubi baron, ljubi grof... zdaj je pa pisal: Ljubi Prašek! Naj ta duh prešine tudi naše kancije! Mi nikogar ne davimo, pridnega uradnika spoštujemo, a zahtevamo, da tudi on kmetadavkoplačevalca spoštuje! (Živahno odobranje.) Govornik priporoča nato še živinsko zavarovalnico in sklene: Vsi za enega, eden za vse! (Gromiviti živio-klici.)

Nato so se oglasili še različni volivci ter izrazili svoje želje poslancema. Ob pol 6. uri je bil shod končan. Tako se je vršil ta lep shod in sicer v Laščah, tam kjer pred par leti še mogoče ni bilo naši stranki shode prirediti; zdaj pa še nobenega nasprotnika zraven ni bilo. Bog živi naše zavedno ljudstvo!

Političen pregled.

Državni zbor.

STARE RAZVADE V NOVI ZBORNICI.

Upali smo, da se z novo ljudsko zbornico prične tudi nova boljša doba avstrijskega parlamentarizma, a začetek nas je bridko varal. Razmere v novi zbornici so zdaj vsaj enake, če ne slabše, ko v prejšnji. Dva meseca v poletju in sedaj že sedem tednov trati ljudska zbornica dragoceni čas skoraj izključno le z nujnimi predlogi.

Med temi, ki zavirajo državnoborski voz, da ne more nikamor naprej, so tudi naši liberalci. V divjem ognju svoje trme kar z obema rokama podpisujejo nujne predloge za obstrukcijo, zato se pa že izgovarjajo, da pred tedni niso vedeli, da pridejo ti predlogi šele sedaj na vrsto, ko je čas tako drag. Kakor da bi svojih prelogov ne mogli umakniti! Tudi poslanec Grafenauer je svoj čas podpisal en tak predlog, a ko je sedaj videl, da ni čas za take stvari, je šel k predsedniku, in umaknil svoj podpis. Našim liberalcem kaj takega seveda ni padlo v glavo.

Priznamo, da so omenjeni obstrukcijski predlogi res deloma nujni. Nikakor pa niso nujnejši, nego je pogodba z Ogrji, računski provizorij in delegacijsko zasedanje. Vse to mora biti rešeno do Božiča, če se pa omenje-

ni predlogi rešijo šele po Božiču, se ne bo ne svet podrli, niti ne bodo volivci na škodo, ker v nobenem slučaju ni misliti, da bi se še letos izvršila reforma uprave, rešilo kartelno vprašanje itd.

Napako pa je napravila tudi vlada. Prvič, ker je tako pozno sklicala državni zbor, da gre sedaj tako pičlo za čas, drugič, da državni organi z državnimi podporami strašijo po raznih shodih, hujskajo ljudstvo in pretijo z državno krizo. V takih razmerah tudi država ne more z vso gotovostjo računati na železno disciplino v klubih, ako morda ž njo soglašajo voditelji.

JUGOSLOVANSKI KLUB V BUDIMPEŠTI.

Trije odposlanci »Jugoslovanskega kluba« so šli v Budimpešto, da bi z veliko žlico zajeli politično modrost, kako stališče naj zavzamejo glede nagodbe. V soboto teden so se posvetovali s hrvaško-srbsko koalicijo. Kaj so pa tam sklenili, če so sploh kaj sklenili, se še danes ne ve. Dočim hrvaška glasila vedo prav natanko povedati, da se bodo slovenski liberalci izjavili proti nagodbi in toraj tudi proti Belokranjski železnici, pravijo slovenski liberalci sami, da to ni res. Drugi zopet pišejo da bosta samo Hribar in Ivčević imele proste roke, sicer bo pa cel klub proti nujnosti nagodbe. Zopet četrti pravijo, da se bo klub zadovoljil s tem, da vsi poslanci, ki so za obstrukcijo, pri glasovanju o nagodbi ne bodo navzoči. In tako dalje. Jasno je pri teh ljudeh le eno, namreč da si niso na jasnem, kaj naj store, in da v klubu ni nikdar edinstva. »Slovenec« pravi, da nam sedaj ne preostane drugega, kakor iti gledat v sanjske bukve.

NAČRT ZA DELOVANJE DRŽAVNEGA ZBORA.

Izreka se upanje, da bo nagodba rešena do 13. ali 14. decembra. S tem bo dana prilika gosposki zbornici drugo branje nagodbe o pravem času končati. Po nagodbi pride na vrsto razprava o začasnem proračunu in Belokranjska železnica, katere razpravo so omogočili le nujni predlogi nagodbi prijaznih strank proti nujnim predlogom Hribarja in tovarišev. Okoli 20. decembra bodo šli poslanci na božične počitnice.

ČEŠKI NARODNI KLUB IN NEMŠKI AGRARCI.

Češki narodni klub je z 11 proti 3 glasovom sklenil glasovati za nujnost predloga glede povspenja rešitve nagodbe in napraviti iz tega sklepa klubovo vprašanje.

Nemški agrarci so nedavno sklenili glasovati proti nagodbi in sicer jih je k temu pregovoril knez Auersperg. Sedaj pa so se premislili. V Pragi je izvrševalni odbor te stranke sklenil, da bodo vsi agrarni poslanci nastopali edino v tem vprašanju, to se pravi, da bodo glasovali za nagodbo. Tako se je moral knez Auersperg udati — kmetom.

ZANIMIVA RAZPRAVA O VSEUČILIŠČIH.

Vodja nemških krščanskih socialcev dr. Lueger je na zadnjem katoliškem shodu na Dunaju v živo zadel vse »svobodomislece«, ko je zahteval enakopravnost tudi za katoliške dijake na vseučiliščih. Svobodomisleci sedaj seveda vpijejo, da hočejo katoličani visoke šole »poklerikaliti«. Zato so izvolili ti moške znanega praškega profesorja — odpadnika Masaryka, da v njihovem imenu uporeka takej nameri v državnem zboru. In res se je ta človek zagnal z vso silo proti katoličanom, kakor bi hotel z enim samim udarcem podreti nje s katoliško cerkvijo vred. Bojeval se je tako proti katolicizmu, kakor

se bojujejo dan za dnem židovski liberalni listi, z dokazi in podtikami, ki so bili že sto in stokrat ovrženi. Zlasti je pogreval staro frazo, da sta si znanost in vera v nasprotju, da mora torej znanstveni zavod, kakor je vseučilišče, že sam po sebi biti brezveren.

Nato je prijel Masaryk tudi naučnega ministra liberalnega Marcheta, češ naj se izjavi, kaj pravi vlada o dr. Luegerjevi zahtevi. Ta se pa sklicuje na državne temeljne postavbe in izjavlja, da se hoče vlada držati istih načel, kakor jih podajajo paragrafi.

Krepko je odgovoril Masaryku katoliški poslanec grof Sternberg. Očita mu, da je zapustil krščansko vero in s tem tudi izgubil pravico sploh kaj govoriti o reformi katoliške cerkve. Masaryk je, pravi, velik v tem, da ni ne zna, njegova glavna zasluga je, da je pokvaril in raznarodil vso mladino v Pragi.

Najbolje pa je pogodil jedro vprašanja, in najbolje pojasnil krščansko stališče.

DR. KREK NASPROTI MASARYKU.

Častno je za nas, da je bil v tej veliki debati, ki je tako razburkala parlament in vso javnost, izvoljen član »Slovenskega kluba«, da v imenu vseh krščanskih poslancev govori proti zastopniku modernega poganstva, ki steguje roke za tem, da tudi v državi po vzgledu francoskih prostozidarjev uprizore preganjanje krščanstva.

Celega govora danes še ne moremo priobčiti, zato le nekaj misli iz govora, ki je vzbudil velikansko pozornost ne le med krščanskimi, ampak tudi med svobodomislernimi krogi. V temeljitem govoru je dr. Krek pokazal, da katoliške stranke hočejo pravo svobodo in pravo znanost, in temeljito dokazal nesmiselnost nasprotnega naziranja. In ali se je doslej gojila na naših vseučiliščih res svobodna znanost? Ali ni liberalni minister Marchet sam najboljši dokaz, da se je krščanstvo po visokih šolah, po tudi po srednjih doli do ljudskih šol dosledno omejevalo in preziralo? Skušnja nas tega uči.

Toda ta debata o avstrijskih vseučiliščih je bila le predigra. Že tu se je pokazalo, da so vseučilišča le ena točka izmed mnogoštevilnih kulturnih vprašanj, ki ne bodo več utihnili v tem parlamentu. Izrekle so se od obeh strani že besede: ločitev cerkve od države v Avstriji.

To je vprašanje, ki smo ga po dogodkih in razmerah zadnjih let že pričakovali. Mislili smo sicer, da bo morda šel ta parlament mimo nas, predno se to vprašanje spravi na dnevni red. Vedeli smo pa, da mora priti. In ker je prišel, moramo z njim računati. O tem, kaj se pravi in kaj pomeni ločitev cerkve od države v Avstriji, bo treba še pisati. Za danes naj samo konstatiramo, da je pretekli teden o tem že padla v zbornici prva beseda. Govoril jo je pa Masaryk in dr. Krek. Zdi se nam, da se s tem pričenja v Avstriji nova doba za katoliške cerkve. Zato naj bo tudi slovensko ljudstvo na to pripravljeno! Masaryk je že obljubil, da vložijo nujni predlog, za ločitev cerkve od države, in upa na podporo osobito vernih katoličanov. Ne zahteva nič drugega, pravi, kakor da bi bila vera stvar srca in vesti.

O tej stvari bomo še pisali. Želimo pa, da slovensko ljudstvo obrača na to zadevo vso svojo pozornost, ker je to zadeva, ki se nas tiče nekoliko bolj, kakor boji v Maroku ali kje na Kitajskem!

KRANJSKE ŽELEZNICE IN CESTE.

»Slovenski klub« je stavil glede prometnih sredstev sledeče zahteve, ki jih je železniški odsek tudi sprejel v svoje poročilo.

1. Kočevsko mesto želi zvezo z Belokranjsko železnico pri Črnomlju.

2. Vlada naj resno razmisli o zakonitem ugotovljenju prog Kamnik - Polzela, kar bi pomenjalo direktno zvezo Ljubljane s Zeltwegom.

3. Vlada naj tudi posveti svojo pozornost zvezi Ljubljana - Vrhnika - Hotederšica s kako postajo planinske železnice. Resno naj se misli na železnico Kočevje - Črnomelj.

ŠE NEKAJ O VSEUČILIŠKEM VPRAŠANJU.

Na vseh avstrijskih vseučiliščih je bil doslej tudi oddelek, kjer so duhovniki oziroma bogoslovci dobivali višjo bogoslovsko izobrazbo, kjer so študirali za profesorje bogoslovja in doktorje sv. pisma. Najnovejši nastop proti katoličanom, o katerem smo zgoraj pisali, vsebuje tudi akcijo proti tem bogoslovnim fakultetam. Soc. demokratje so vložili v državni zbornici predlog, ki zahteva, da naj se ločijo bogoslovne fakultete od vseučilišč, da naj se odpravijo bogoslovna semenišča in naj se proglase bogoslovni učni zavodi za zasebne zavode. — Predlog je bil dovolj podprt, zato se bo otvorila o njem razprava.

Da je prišlo do tega predloga je umevno. Že pred časom so se slišali na dunajskem, graškem, praškem, pa tudi budapeštanskem vseučilišču glasovi, ki so zahtevali naj se bogoslovje sploh odpravi iz vseučilišč. In zakaj? Zato, ker bogoslovna znanost sploh ni znanost, ker temelji na Božjem razodetju, ne pa na izkustvu. To so posledice brezverstva, ki pravi: samo to je res, kar vidim, kar s svojim umom spoznam, vse drugo — vera — to ni nič, to je kvečjem »privatna stvar.«

ZA »LOTERISTE«.

O tej stvari imamo čisto kratko poročilo, a prepričani smo, da bo marsikomu, ki nosi svoje groše teden za tednom v loterijo, storil nemirno srce. Poslanec Beutel je namreč predlagal v državni zbornici, naj se odpravi loterija. Loteristi naj se sedaj tolažijo s tem, da »morda« ta predlog ne bo podrl.

ZNIZANJE SLADKORNEGA DAVKA.

O znižanju cene sladkorju se bo najbrž na drugem mestu več povedalo. Tu povemo le toliko, da se je pričela v državnem zboru akcija, ki meri na to, da se zniža cena sladkorju, ki tvori bistveni del pri potrebah našega ljudstva. Stališče »Slovenskega kluba« je označil poslanec dr. Hočevnar, ki z veseljem pozdravlja namero, da se zniža sladkorni davek. »Mi zastopamo večinoma revno prebivalstvo na deželi«, pravi govornik, kateremu hočemo olajšati življenje. Zato pa odločno odklanjamo očitane, da smo nasprotniki ljudstva, ker nismo glasovali za nujni predlog socialnega demokrata Rennerja glede na dragino živila. Renner je tedaj imenoval kmete oderuhe. Kako pa more biti naš revni kmet oderuh, ako navadno niti toliko ne pridela, da bi plačal davke in pošteno preživljal svojo družino! — Zato so naši poslanci vse storili, da se zniža previsoki davek od sladkorja.

KAKO IZBOLJŠATI SEDANJE RAZMERE V ZBORNICI?

Minister Gessmann je naglašal na shodu volivcev v Meidlingu, da se izboljšajo razmere v zbornici šele potem, če preosnuje zbornica poslovnik tako, da bodo omogočene v državnem zboru razprave, — kar mora biti ena glavnih dolžnosti zbornice po Božiču.

RAZPUST NIŽJEAVSTRIJSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Dunajski podžupan je izjavil na shodu, da nameravajo nižjeavstrijski deželni zbor razpustiti in razpisati nove volitve že spomladi, dasi mu poteče poslovna doba šele jeseni.

PRUSI IN POLJAKI.

Ves slovanski svet gleda zadnje tedne z ogorčenjem v Prusijo, ki hoče s silo raznaroditi Poljake, ki so pod njeno vlado. Tudi avstrijski Slovani so zavzeli mesto proti takej krivični nakani Nemcev, in imeli več protestnih zborovanj, na katerih je v imenu Slovencev govoril tudi dr. Krek, za kar so mu razna poljska društva poslala nebroj zahval. Stvar je prišla tudi pred državni zbor; Becku pa seveda kot Nemcu taki ugovori niso posebno prišli. Bil je mnenja, da se avstrijskemu državnemu zboru ne gre vtikati v notranje zadeve tujih držav. Zadnja poročila pravijo, da ti protestni shodi avstrijskih Slovanov niso brez upliva na nemški državni zbor. Socialni demokratje kakor katoliški centrum so zavzeli stališče proti takemu nasilju na Poljake. Upati je, da vladna predloga propade.

Listek.

Sre a in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichtl.)

(Dalje.)

V naslednjih dneh, ko je prišel dr. Kilbert nekoč zopet na obisk, je poklical pastor Jurija v svojo sobo. Oba gospoda sta bila silno prijazna z Goričanom. O vseh mogočih rečeh sta se pogovarjala z njim. Nazadnje pa dé pastor s priljubljenim glasom:

»Ljubi Goričan! Moj prijatelj Kilbert in jaz sva se pošteno trudila in sva tudi spravila dva tisoč goldinarjev skupaj v vašo podporo — največ je pripomogla gospa Letvic. Še danes dobite lahko ta denar, brez vsakih pogojev. Žalibog ni veliko, kar vam dava, a ni mogoče več spraviti skupaj. V velikansko veselje bi nama bilo, ako bi vam mogla izdatneje pomagati. Pač imamo v nekem fondu prostih 50.000 kron, — toda ne moremo jih vam izposoditi, dokler ne izpolnite tistih »zunanosti«, o katerih pa nočete ničesar slišati. Nikakor vas ne bomo siliti, ker znamo ceniti vsakogar zasebno prepričanje. Ampak s tem denarjem bi vam bilo pomagano enkrat za vselej. Mi bi s tem denarjem poplačali vse vaše dolgove v domovini in vi bi ostali prostih rok. Vilo bi imenitno doživali in opremili, potem bi nam pa o priliki in počasi vračali denar. Svoboden mož bi postal naenkrat — samo ko bi hoteli...«

»Saj ni treba drugega, kakor da podpišete, da ste prestopili k naši veri,« pravi željno advokat.

Goričan se je prijel z desnico za čelo in vsa soba mu je zaplesala pred očmi. Blesteče obljube obeh gospodov so ugajale ošabnemu duhu. Pomislite, naenkrat bi lahko vsem svojim nezaupnim upnikom vrgel denar v obraz, in svoboden mož bi postal. Gospodaril bi pri Goričanu v imenitni vili, z gospodo bi občeval — samo podpisati se je treba. Čimdalje je premišljeval, tem lepša se mu je zdela ponudba, pa vendar ga je strašil nek čuden strah pred zadnjim, odločilnim korakom. Sklenil je krčevito roke in trepetal po vsem telesu. Dolgo je bojeval velik notranji boj, nazadnje pa je rekel z negotovim glasom:

»Morebiti bi lahko podpisal... ampak... ampak, ali bi ne hoteli počakati vsaj še dva dni, da premislim stvar?«

»Kajpada,« reče pastor, »naša ponudba velja jutri ravno tako, kakor danes.«

Goričan se je vrnil strašno razburjen v svojo sobo. Popoldne sta se sešla z gospo Letvic. Ona se je prilizovala na vse mogoče načine, da bi pregovorila Goričana k odpadu od vere. In res se je zapeljivi ženski kmalu posrečilo, da je pregnala zadnje pomisleke iz Jurijeve duše. Tedaj pa je dobil Goričan vpričo gospe Letvic drugo pismo svoje žene.

Strašno se je ustrašil Jurij, ko je opazil, da je pismo prišlo naravnost od doma in ne več preko Bocena. Urno je prerezal zavitek. Med čitanjem je drhtel kot trepetlika. Plemenitost verne žene, ki je s svojo ljubeznijo, močno kakor jeklo, odpustila vse in vse pozabila, njene ganljive in srčne prošnje, njena močna vera — vse je vplivalo nanj, kakor bi rezal z nožem v srce. Sedel je na klop in skril obraz v dlani. Gospa Letvic ga je gledala začudeno. Po dolgem premoru je dvignil glavo in rekel:

»Amalija, jaz moram nazaj — na dom!«

»Čemu pa?« vpraša presenečena vdova. Podal ji je pismo. Gospa Letvic je preletela pismo z očmi, in takoj ji je zagorelo ljubosumje in potezih na obrazu. Precej je vprašala:

»Jurij, ali je tvoja žena lepa?«

»Dobra je, kakor angeli,« odvrne on tiho.

»In neumna kakor gos in neotesana kakor klada,« sikne vdova.

»Amalija!«

»Jurij, nočem te žaliti. — Ti si na veliko višji stopinji izobrazbe, kakor navaden kmet — zato se čudim, kako se moreš še zmiraj obehati na tako kmečko krilo.«

»Ona me ljubi z vsemi močmi svojega srca.«

»To se mi ne zdi resnično. V pismu govori z zelo jeznim glasom in pravi, da se bo ločila od tebe, ako zapustiš njeno vero. To ni ljubezen!«

»Ona veliko trpi po meni, zato piše tako.«

»Trpi? Ti trpiš, pa ne ona. Ti se mučiš po svetu za denarjem, ona pa lepo ždi doma v gorkem gnezdu.«

»Ona trpi mnogo žalosti in skrbi zaradi mene.«

»Sevé, zato da ne izgubi prve besede, ki jo ima nad teboj, ona skrbi zate, da ji ostaneš lepo pokoren... Jurij, mislila sem, da si ti mož in gospodar v hiši.«

»To tudi sem!« dé Goričan z jeznim ponosom. Zapeljivka ga je potipala za pravo žilico.

»To pismo priča vse kaj drugega,« ga pikne vdova.

»Kaj neki?«

»To pismo kaže, da ima tvoja žena navado zapovedovati, ti pa lepo ubogati.«

»To ni res!«

»Potemtakem pa se izkaži moža, bodi hraber in korajžen ter stori enkrat kaj proti volji svoje žene! Ravno zdaj imaš najlepšo priliko.«

Jurij je nemirno hrskal z nogami po tleh. Čez nekaj časa na je vzdihnil:

»Navsezadnje se bo ona ločila od mene.«

»Mislim, da bi to ne bila prevelika nesreča,« odvrne vdova z jeznim glasom; »ti lahko dobiš drugo ženo, ki bo bolj izobražena in prijazna, kakor to kmečko krilo.«

Jurij je gledal s strastnimi očmi na mlado vdovo, ki je žareča v obraz stala pred njim.

»Toda, zakon je neločljiv,« dé Goričan čez nekaj časa.

»Kdo je rekel, da je neločljiv?« se smeje zapeljivka. »Ti si vendar v srcu že dober luteran in poznaš naš nauk. Vedeti moraš, da je že Martin Luter smatral zakon kot pogodbo, ki se vsak dan lahko razdere.«

»Toda doma bi me vsa soseska zaničevala zaradi tega.«

»Kaj tebi mar neumni kmetje! Da si le pri nas v časti in spoštovanju. V kratkem si lahko pridobiš bogastva in najnežnejše ljubezni.«

Goričan je zrl z gorkimi očmi na zapeljivo žensko. Vedno bolj je bledela podoba Cilke v njegovi duši. Še enkrat, v zadnjem hipu, se je še oglasil v srcu klic vesti, pa bilo je prepozno. Zapeljivka je prišla Jurija za roke in mu govorila s prilizjenim glasom:

»Da, moj dobri Jurij, živela bova kakor v paradizu. Tam v tvoji domovini, v lepi hiši bova stanovala poleti, pozimi bova pa v polnih požirkih uživala nasladnosti življenja v Vajmaru... Tu je moja roka, tu moje srce, polno goreče ljubezni — ali hočeš?«

Omagal je Jurij. Strastno je prijel roko žene in jo poljubil, rekoč:

»Amalija — tvoj sem!«

Še tisto popoldne je prišel Goričan z mlado vdovo k pastoru Liškeju in mu izrazil željo, da prestopi k luteranski veri. Precej sta bila poklicana dr. Kilbert in pastor Krening. V njih navzočnosti je zaslepljeni mož podpisal, da se odpove katoliški veri in prestopi k luteranom. — Zvečer so pripravili v pastorevi hiši veliko pojedino Goričanu v čast.

Zdaj, ko so zapeljivci dosegli svoj namen, so skušali poslati Goričana kolikor mogoče hitro v domovino, da tamkaj deluje za njihove brezverske namene. Pet tisoč goldinarjev je dobil odpadnik precej na roko. — Jako težko sé je Jurij poslovil od Vajmarja. Gospa Letvic ga je spremila prav do Monakova. Ob slovesu mu je rekla besede: »Na skorajšno svidenje na Tirolskem, najkasneje v poletju!«

13. Zadnja vez pretrgana.

Bilo je tretji teden v postu. Solnčni žarki so že poželjivo poljubljali breg in dol. Kjer se je na belem zimskem kožuhu pokazala luknja, tam je precej zacvel beli zvonček ali pa zlata trobentica. Višine so se bliščale in svetile kakor srebro. Samo temni gozd je ostal črn in resen, skozenj pa je bučal glasen veter. Po strugah in globelih je šumela deroča voda, vse se je oživilo in veselilo, ker pride kmalu pomlad.

V gostilno »pri kroni« je radostno kukalo ziato solnce skozi svetle šipe, kakor bi vabilo goste v mlado naravo. Toda gostje so malomarno obračali solncu široke hrbte in gledali temno predse. Ob mizi v kotu sta sedela oče župan in prvi občinski svetovalec. Ob nasprotni mizi je ždel Goričan, ki se je ravnokar vrnil s svoje poti iz Nemčije, čisto sam. Včasih se je ozrl na nasprotno mizo, pa sta ga vselej oče župan in občinski svetovalec sprejela s trdim, skoraj pretečim pogledom.

Ko je prišel krčmar v sobo, zamrmra Goričan:

»Rad bi kaj v usta.«

»Kaj pa želite?« vpraša krčmar.

»Juho in pečenko.«

»Danes nimamo juhe in pečenke, danes je post!«

»Kaj me briga post!« sikne Jurij ježno.

»Mene pa briga,« reče krčmar; »v svoji hiši ne trpim brezvercev.«

»Kaj sem jaz brezverec?« se razhudi Jurij.

»Kaj si, veš sam najbolje,« odvrne krčmar. »Jaz le to vem, da dober kristjan postni dan ne je mesa.«

»Neumnost!« zaropota Goričan. »Kdaj in kje je Kristus prepovedal jesti meso? Kje stoji kaj takega zapisanega v evangeliju?«

»Nisem pismouk,« odvrne krčmar. »Vsega ne vem, kar je zapisanega v evangeliju. To pa vem, da so se že Kristus in apostoli postili.«

»In jaz vem to,« se vmeša občinski svetovalec v prepir, »da je ustanovil Kristus Cerkve ter zapovedal, da jo moramo ravno tako poslušati kakor njega samega. Kdor Cerkve ne posluša, ta naj nam bo pagan in očit grešnik! To je dosti jasno povedano; seve, tebi to ni prav...«

»S teboj, Krušec, ne govorim!« vpije Jurij.

»Ampak jaz govorim s teboj,« odvrne občinski svetovalec; »duhovno delo usmiljenja je, da pomagamo nekoliko, ako je kdo že pozabil katekizem.«

»Ne potrebujem tvojih naukov, ti lakota; pridiguješ lahko doma v svoji bajti.«

»Bomo videli, kdo bo prej trpel lakoto, ti ali jaz,« odvrne Krušec razdražen.

»Prav, bomo videli,« se smeje Jurij zaničljivo.

»Jaz bi se prav gotovo sramoval, ako bi se moral tako obehati na krilo svoje žene, kakor ti,« ga zbada Krušec, — »ako bi moral živeti od njenega denarja.«

Jurij je trepetal od jeze. S trudom je siknil:

»Čakaj, Krušec, dokazal boš kje drugje svoje besede.«

»Precej tukaj ti jih lahko dokažem,« odvrne svetovalec; »ali nisi že porabil vse imetje svoje žene, da bi mogel plačati dolgove? Ali ni obletala tvoja žena že vse znance, da bi zate spravila nekaj denarja skupaj? Ako se zdaj šopiriš, se šopiriš le z denarjem svoje žene.«

Goričan je postajal zdaj bled, zdaj rdeč. Čez nekaj časa šele je del zaničljivo:

»Vam bom že pokazal, vi neumni bajtarij, kdo je Goričan.«

»To že tako vemo, kdo je Goričan,« se vmeša oče župan, ki ga je razjezila psovka bajtarij; »Goričan je kmet, ki se po svetu potepa in je pozabil na svojo družino in na svojo čast.«

»Kako! Kaj!« kriči Jurij v divji jezi; »vedi Mihač, midva se bova spogledala še kje drugje! Ako misliš, da ti ne morem do živiga, ker sem ti nekaj dolžan, potem se motiš. Še danes ti izplačam ves dolg, ako hočeš.«

»Goričan, zaradi denarja, ki leži pri tebi, ne rečem nobene besede,« pravi oče župan; »ako se bahaš sedaj z denarjem in ga trosiš okrog, ali meniš, da ne vem, odkod tvoj denar?«

»Kdo mi more kaj očitati?« zarohni Goričan.

»Ako pustiš ženo in otroke same doma, ti se pa potepaš cele tedne po svetu — ali ti ne more nihče ničesar očitati? Ako lažeš svoji zakonski ženi, ako občejuješ s sumljivimi ljudmi, potem ni čudno, da ti pomagajo ljudje izpravevati vest.«

»Kdo je raztrosil te reči o meni? Moja žena?« kriči Goričan in trepeče vsled razburjenja.

»Od Cilke nisem slišal nobene besede — ona je mučenica. Ampak vsi ljudje govorijo.«

»Saj poznam Cilko,« golči Jurij, »poznam jo, hinavsko svetnico! Za vse to se imam zahvaliti njej. Nalašč me opravlja, ker se ji nočem več držati za krilo. Ampak — ji bom že pokazal.«

»Ti nisi več človek, Jurij,« ga prekine Krušec; »Cilka je žena, da ne najdeš boljše v celi soseski. Nisi je vreden.«

»Ko bi bil ti vedel njen strah, ki ga je prestala zaradi tebe,« reče oče župan vmes.

»Po vsej deželi je povpraševala za teboj, mene bi bilo sram!«

»No, no, že vem,« se jezi Goričan. »Tako je delala zato, da bi me ljudje vlekli po ustih.«

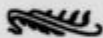
»Sam si kriv, da slabo o tebi govore,« opomni Krušec.

»Ako ne boš odslej drugače ravnal s svojo ženo, ako ne boš z njo dober in prijazen, potem ti uide z doma — vsakemu človeku se že čudno zdi, da ti ni že zdavnaj ušla,« dé oče župan.

»A iako! — Ušla! — Je že prav! — Bomo videli,« govori Jurij počasi in mirno. Nato se obrne k županu: »Pravzaprav pa moje zadeve nikogar nič ne brigajo. Vse bom sam uredil, kakor bo meni volja! — Zaradi razžaljenja časti se bomo pomenili na drugem mestu. — Krčmar, vina gor!«

Prinesel je krčmar vino in Goričan je zvrčal kozarec za kozarcem, dokler mu ni pričelo vreti v sencih. Mihač in Krušec sta plačala in z zaničljivim pogledom na Jurija odšla iz krčme.

Goričan je posedel še nekaj časa. Potem pa se je napolnil z vročo glavo in praznim želodcem proti domu. Čimbolj se je bližal po dolgem času zopet svojemu domu, tem hujše ga je trla jeza in nejevolja. Sklenil se je znositi nad svojo nedolžno ženo. Nežno, gorko čuvstvo se ni vzbudilo v njem, zlasti zato ne, ker mu je na vsej poti od Monakova sem stala pred očmi očarujoča podoba gospe Letvic. Vzbujala se mu je želja, da bi se ločil od svoje žene. Z divjim hrepenenjem je čakal trenutka, ko stopi pred njo. — Že je prišel na preval in urno korakal proti hiši. Naenkrat so se odprle duri, in žena Cilka mu je tekla z razprostrtimi rokami nasproti. (Dalje prihodnjič.)

Malo življenje.

(Povest. — Spisal dr. Fr. Detela.)

Blizu štajerske meje leži v zelenem zatišju vas Dolina. Malo ravnino, tu in tam vzbočeno po hribih in gričih, obdaja z gostim drevjem obraslo gorovje, ki se le na eni strani nekoliko znižuje. Črez to sedlo drži glavna cesta dolinska, ki veže skriti kraj z drugim svetom. Kako po pravici nosi vas ime, se vidi iz te lege, in če pogledaš z gore sv. Florijana, ki se dviga najvišje nad Dolino, vidiš pod seboj majhen kotel, ki ima dno nekoliko pokvečeno in ki mu manjka nekaj obrobka. V vznožju Sv. Florijana izvira potoček Dolinščica, ki se vije po dolini, kakor bi nerada zapuščala svoj rojstni kraj, naposled pa izgine v soteski in kaže ljudem, kod se pride do velike ceste, če se baš komu ne mudi. Tu in tam stoji na kakem griču bela cerkevica, okrog in okrog pa je raztresenih mnogo vasi, sestojčih iz treh, štirih, včasih tudi ene same hiše. Vljudni prebivalci se štejejo zdaj med Gorenjce, zdaj med Dolenjce, kakor nanese družčina. Za to, kar se godi za gorami, se ne menijo dosti, in marsikaka novica potrebuje četrta leta, da doseže to dolino; zakaj, da bi ljudje verjeli besedam stare Mete, ki vozi vsako sredo samotež v Ljubljano, tega ni misliti. »Ženska je stara,« pravijo, »rada govori in pripoveduje več, kot je res«. Tudi burič, ki oklicuje ob nedeljah pred cerkvijo, jim pove razen davkov malo novega. Edina prilžnost ogledati si nekoliko sveta, se nudi Dolincu, kadar je kje kak semenj, da žene živino na prodaj. Kadar se vrne domov, pa pravi: »Lepo je v onih krajih, lepo; pri nas je pa še lepše«. Ker Dolinci niso zapravljeni in radi delajo, se jim ne godi slabo, in lahko in dobro kupujejo od njih kupci, ki

jih obiskujejo na jesen in po zimi. Dolinski župniki ucajajo sivo starost, zakaj, zdrav je zrak, in dolinske duše pastu je prava igrača. Če zaide katerikrat kakšen kozel v škodo, ga poboljša par besedi.

Dasi je Dolina — v ožjem smislu besede — glavna vas vse doline, vendar ne šteje mnogo stevilk. Hiše so s častnimi izjemami neznatne. Sredi vasi stoji cerkev sv. Jurija, Dolincem priljubljenega patrona; na eni strani cerkve ima župnik svoje stanovanje, staro nerodno stavbo z debelim zidovjem in majhnimi okni, na drugi pa je šola, kjer se s sibo bistri um vaški mladini. Pred cerkvijo pa se košati mogočen kostanj in zbira vsako nedeljo pred službo božjo in po njej v svojo senco može in fante, da se kaj pogovore in pokratkočastijo. Druge hiše stoje, kakor bi jih bil nanesel veter: ta tu, ona tam, ne dve na eno stran obrnjeni, okrog cerkve in ob cesti, ki drži po mnogih klancih in ovinkih zdaj navkreber, zdaj navzdol, čez hrib do okrajnega oblastva doinskega, na drugo plat pa ob potoku skoz sotesko do velike ceste.

Dolinci so sicer tihi ljudje; a kadar mislijo, da imajo kaj vzroka za to, zašume tem bolj. In teh misli so bili menda ta dan, ko se začelja naša povest.

Bilo je meseca avgusta leta 1857., ko je stari Primož, ki ima majhno hišo pod cerkvijo, omožil svojo hčer Franco na dom. Vsa vas je bila pokoncu. Iz Primoževe hiše se je razlegala glasna harmonika, sladko veselje vaškim ušesom, ki so s tako malim zadovoljina. Okrog olepšane hiše je ogledala mladina, ki je bila še premlada za plesišče, in množila po svoji moči svatovski hrup. Zdaipazdaj se je prikazalo na pragu kako nališpano dekle ali kak praznično oblečen mož, ki je zaukal po vasi doli v dokaz, da se mu dobro godi.

Bogatin nima ponavadi pol toliko svatov, kadar se ženi, kakor reven kmet; bcdisi, da ima ta res več prijateljev nego oni, ali pa se bolj boji katerega razžaliti s tem, da ga ne bi vabil; ali pa hoče nemara vsaj enkrat pozabiti svoje reve in se prav oblastno veseliti. Nekaj mu gre seveda tudi za čast, ravnotako kakor ubogi vdovi, ki potrosi svoje zadnje krajcarje, da pogosti pogrebce, ki so ji odnesli ljubelega moža.

Pri Primožu je bila vsa hiša polna. Za dolgo mizo so sedeli svatje, v sredi med njimi starejšina in zraven njega priletni župnik. Ana, Primoževa žena, je skrbela, da duhovni gospod ni trpel lakote.

»Oh, gospod župnik, še to, pa še to,« je govorila in polnila venomer gospodu kupico in krožnik.

Težko se je branil gospod silnim prošnjam. Od druge strani pa mu je pripovedoval starejšina počasi in dostojno, da pojde dež, ker se drži vreme tako kislo, da pa ne bo nič odveč, ker je zemlja suha, in kako dobro znamenje je to, če dežuje na ženitvanski dan.

Ženin France je govoril zdaj s tem možem, zdaj z onim, zakaj kot nov gospodar je stopil v eno vrsto z njimi.

»Nevesta je pa v izbici z družicama,« je dejala mati, kadar so povpraševali po njej.

»Malo se mora pojokati, ker je že taka navada,« je menil Rožanec, posestnik iz bližnje vasi Gorice. »Saj se je še Mina jokala, ki je dobila mene.«

»Jaz sem že vedela, zakaj,« se hitro oglašila ženica od one strani; »Franci pa ni treba.«

»Ali ste izteknili, oče Rožanec?« se smeje župnik.

Najveselejši izmed vseh pa je stari Premec, ženinov oče in sosed Rožančev. Po sredi sobe se vrti, in klobuk, ves pokrit s pisanim papirjem, s šopki in traki, mu visi po strani,

kakor bi se smejal belim lasem, kako pridejo v njegovo družbo.

»Primojdunaj!« vpije sivi mož in ploska z rokama. »Ana, midva greva polko plesat, naj že bo, kar hoče.«

»Za stare ljudi, ki se opotekajo,« opominja žena, »je tu premalo prostora.«

»Malo prostora imaš res, Primož, primojdunaj, malo! Kadar bo zopet kakšna reč, ga prinesem s seboj od doma, ker prostora imam jaz dosti. Toda, Ana, kar pojdi! Smrt se te bo zvala, če vidi, da plešeš. Flojó! po koncu, primojdunaj!«

»Pojdi s kakšno mlajšo, mene pa pustil!« se brani Ana, in pristavi poluglasno: »Kaj pa preklinjaš tako vpricho gospoda?«

»Ha, kaj, primojdunaj, Ana!« odvrča Premec. »Ali misliš, da je to greh? — Gospod župnik!« ogovarja duhovnega gospoda, »Vi imate zapisane vse grehe, velike in male: ali je »primojdunaj« greh? Kaj?«

»Posebno lepo ni,« se smeje župnik, »beseda odveč!«

»Kar nič odveč!« ugovarja mož. »Dobro delo! Le poslušajte! Če bi jaz rekel: pri moji duši, kar me pa Bog varuj in sveti Florijan, to bi bil greh! Kar je greh, to je greh, to je kakor amen, in temu se ge ustavljam nič. A jaz ne pravim tako; jaz zavpijem: primojdunaj — hudoba me že sliši. Alo! pa pero v kremplje in piše: »Stari Premec se pridruša.« Jaz pa pravim: dunaj! Tristo medvedov, zdaj je treba pa brisati! Tako zvijem hudobo, da se jezi in hudiča jeziti je ravno tako dobro delo, mislim, kakor če bi svetnika častil, primojdunaj! He, Ana, pojdi plesat!«

In z urnimi nogami stopa starec v stranško sobo, kjer plešejo mlajši svatje.

V kotu na klopi sedi Premčev Miha, ženinov brat, in neutrudno vleče harmoniko. Kupico vina, ki jo ima zraven sebe, mu polnijo pridno svatje, on kima z razmršeno glavo in potrka za nogo h godbi. Kadar se naveličajo plesalci, ali kadar mu pride žeja na misel, pa preneha, ter pove kakšno veselo, da se mu smejejo, in ponorčuje se zdaj s tem, zdaj z onim. On pozna vse ljudi, ki prebivajo po dolini okrog, in povsod ga imajo radi, in ne more se naslušati mladina njegovih šal. Sicer pa dolgi Miha s svojim razpraskanim obrazom ni posebno mikavna osebnost.

»Hoj, Miha, kaj počivaš!« zavpije Premec med vrati. »Nategni svojo »nadiho« in zagodi polko stare sorte!«

In starec vrti v eni roci klobuk, z drugo pa pelje staro Ano na ples in zbudi glasen smeh med svati.

Zdaj se odpró duri, in noter stopi mladenič visoke postave. Vseh oči se vpro v čudnega nepovabljenega svata. Bled, upadel je obraz, nemirno begajo svetle oči, in črne kodraste lase pokriva oguljena vojaška kapica. Slaba, raztrgana obleka se vidi še revnější med prazničnimi svatovskimi oblačili.

Molče sede tujec za malo mizo pri durih in reče napol proseče, napol osorno: »Jesti mi dajte!«

»Sveti križ božji, Juri!« vzklikne pri teh besedah mati Ana; kolena se ji pošibe, in sede se na pragu. Premec jo spravlja po koncu, svatje pa se vsujejo okrog tulca. Mati je prva spoznala svojega sina, in ko se zdrami iz iz strahu in veselja, hiti k njemu in ga objema s solznimi očmi. »O Jurče, Jurče, kako si reven, kako si shujšan!« tarna ženica in donša jedil in pijače.

»Odkod prihajaš? Ali ostaneš doma?« ga izprašujejo križem vsi.

Stari Primož pa prime sina za roko in reče: »Ali so te izpustili?«

»Ne!« odgovori mu oni nejevoljno.

»Kako pa? Pa vendar nisi ušel?« govori skrbljivo oče, nesrečo sluteč.

»E, kaj!« vpije Premec. »Prav je, da si prišel! Nič se ne boji! Ti si fant, primoidunaj! Kaj bi prodajal svojo kožo za tuje ljudi. Na, pij!«

A komaj je Juri, od vseh strani izpraševan, použil košček kruha, stopita v sobo dva žandaria. Na patroli sta slišala godbo in ukanje v Primoževi hiši in prišla pogledat, če je vse v redu. Kakor obstane pes, kadar zavije okrog ogla in zadene na mačka, tako je ostrmel žandar, ko je zagledal Jurija. A le en trenutek sta se ujela pogleda; Juri skoči pokoncu, kakor bi ga pičil gad, pretrga krog svatov, ki ga je obdal, in dere skoz drugo sobo in kuhinjo na dvorišče.

»Stoj! Držite ga!« kriči žandar, zgrabi puško in steče za ubežnikom, bodisi, da je že iskal po ukazu uhajajoč, bodisi, da je Jurija beg izdal.

Ko vidi drugi žandar, kaj se godi, se obrne urno in hiti pred vrata na dvorišče, da bi Jurija prestregel; a kakor blisk šine ta mimo njega, ga sune na stran in izgine v hlevu, preganjalca pa za njim. — Začuden so se spogledali svatje pri tem dogodku; zdaj šele jim je bilo jasno, kaj vse to pomeni, in obče veselje se je umeknilo hipoma veliki žalosti. Oče Primož vzdihuje, mati pa in nevesta, ki je hitro vse zvedela in prišla, jokata na ves glas. Žene in dekleta ji skušajo tolažiti, a vsem je tako tesno pri srcu, da ne morejo najti prave besede.

Mnogo je prestopkov, katere sodi prosto ljudstvo vse drugače nego sodnik, ki se drži zakona. Naj nastane kje kakšen poboj, in naj se zgodi nesreča, da koga ubijejo, ljudje bodo milovali ubijalca skoro ravnotako kakor ubitega. Oba sta nesrečna, pravijo; a kazen, ki zadene onega, se jim zdi vselej preostra. Vprašaj pa kmeta, zakaj je toliko tatvine na svetu, rekel ti bo: »Zato, ker tako lepo ravnaš s tatmi; pozimi jih redč, poleti pa izpuščaj, da hodijo krast. Obesiti tata, pa ne bo več kradel.« In ne morejo se prečuditi ljudje, zakaj je prepovedano na mestu ubiti požigalca, če ga zasačijo.

V Primoževi hiši pač nikomur ni prišlo na misel, da bi pomagal zakonu, katerega zastopata žandaria; marsikomu pa se je zbudila tiha želja, da bi vendar Juri ušel.

»Predrta reč!« se je hudoval Rožanec, »človek se nikjer ne more veseliti; za vsakim oglom tiči birič, da zasleduje poštene ljudi kakor lovski pes. Zakaj smo ju pustili noter! Mi ne potrebujemo žandarjev med seboj.«

»Bodi tiho!« mu prigovarja žena Mina.

»Naj te kdo sliši!«

»Prav imaš, sosed Rožanec,« vpije Premec, »primoidunaj! Po meni vse zagomezi, kadar vidim žandaria. Našega Jurčka pa ne bodo vzeli, primoidunaj, da ne! Še bodeva hodila po gozdih, pa ribe lovila in rake, pa žabe tudi. Nimajo te še!«

Pri tej priči pripeljeta žandaria Jurija vklejenega v sobo. Iznova začno ženske jokati; župnik pa stopi k ujetniku in ga opominja, naj krščansko prenaša svojo pokoro, da bo zopet srečen in zdrav videl svoje roditelje in svoj dom.

»Jesti mi dajte!« prosi ujetnik, in prošnji župnikovi ustreže žandar in razklene zvezani roki.

V hlevu sta bila ujela Jurija. K nesreči ni bila pristavljena lestva na svisli; hitro skoči Juri na žleb, od žleba na gare in zgrabi z rokami rob line, ki drži na hlev, in se skuša gori zavihetati; a kar se mu je prej tolikrat posrečilo, mu je zdaj nemogoče; zaman se trudi, moči mu odpovedo, pred očmi se mu stemni

in doli pade na tla, žandaria pa nanj in zvezeta ga brez upora.

Zdaj pa mu streže mati, žalostna tako, da jo mora tolažiti sin. Ženin in nevesta sedita nema poleg njega. Premec pa se je obrnil na žandaria, ki sta mu oba znana, in se razgovarja z njima in jima ponuja pijače.

Miha, ki je bil od druge strani prisedel k Juriju, mu govori tolažilne besede. »Nič ne maraj!« mu pravi. »Če te malo pretepó, to pa nič! Jaz jih prenesem doma za prazen nič toliko, da bi bil že lahko svetnik, če bi jih dobro obrnil. Poglej moja usta: danes teden so mi izbili dva zoba, kar zastoni. Pri Mrčunu smo pili, Tomažetova dva sta pa na pragu stala in se pogovarjala. Jaz ju primem za lase — tako-le — enega s to roko, drugega pa s to, in potrkam dvakrat z glavama vkup, vtretje sta se pa trda naredila: jaz izpustim, in odletela sta vsak na eno stran, kakor snopa s polnega voza. Potlej sta pa segla po meni; vidiš, zavolj take neumnosti!«

»Pusti me, Miha,« mu reče Juri nejevoljen in ga odrine. Miha pa se pridruži Rožancu, ki se je tiho pomenkoval z njegovim očetom; harmonika je bila pač obmolknila.

»Zdaj gremo,« reče žandar in vklene Jurija; enkrat se ta še ozre na svoje drage, in tiho ga odpeljeta stražnika, ki jima je tudi težko delo jokanje.

Povedali smo, kako primerno ime ima Dolina, ki leži v dolini, zaprti od vseh strani. Stari ljudje trdijo, da je ves dol pokrivalo svoje dni jezero, in na Rebri so našli baje železen v skalo vdolan obod, kamor so gotovo v starih časih privezavali čolne in ladje, in če slišijo — po navadi stari možje in žene — pod goro sv. Florijana nekaj bobneti, kaj more to pač biti, če ne voda, katere je ves hrib poln in ki čaka le duška, da se razlije po nižini. Cesta, ki drži čez hrib, se vije kakor kača semtertja, gori in doli, in vaški geometri vedo dobro, da je prema črta čez sedlo ravno petkrat krajša nego okrajna pot; in ker Dolinci niso posebni prijatelji dolgih potov, so shodili čez hrib mnogo stranskih stez, ki se več ali manj ujemajo s premo črto in tuintam križajo cesto. Peš ljudi vidiš malo hoditi po cesti, razen če je deževno in blatno; le kak popotnik, ki teh bližnjic ne pozna, mora poslušati, kako ga pomilujejo vaščani, da je storil toliko nepotrebnega pota. Pol ure od vasi se izgublja cesta v lesu, in klanec se prične. Od kraja pokriva borovec, više gori bukev večji del gore, semtertja pretrga kaka golina gosti gozd. Na takšno golino naletiš, če greš kake četrte ure po gozdu. Reven izpašnik je obrastel z robidami in malinami, na koncu goline pa stoji na pol skrito malo znamenje, ob katerem pelje dolinska bližnjica čez okrajno cesto. To je Podrto znamenje, zidan spomenik, ki leze na kup od starosti in ker nihče ne skrbi zanj. Slika Kristovega trpljenja se komaj še razločuje. Kar je pa ostalega zidovja, je vse počeckano in popisano, zakaj mladina, ki tod hodi in pase, se proslavlja tukaj in riše brez usmiljenja z barbarsko roko svoja hodna imena na zid. Kdo bi se ne spominjal znane začetka perzijskih spomenikov: »Tako govori kralj Darjavuš,« ko bere na znamenju: »To pišem jaz, Jaka Robovec; to pa Jože.« A noben Jaka in noben Jože ne bi šel ponoči mimo znamenja, zakaj, tu straši. Pred štiri-desetimi leti se je tam ubil, ali kakor pravijo drugi, so tam ubili graščinskega gospoda iz Prapreč, in od tedaj se ljudje ponoči radi ogibljejo tega kraja. Globoke jame okrog zidovja pričajo, da so iskali lahkoverni ljudje tudi že zakladov tod. Kdo pa je postavil znamenje in zakaj, to se ne vé; zakaj, da bi bil kdo pokopan pri spomeniku ne smemo še sklepati

iz napisa: »Tukaj počiva Janez Kos, kadar nese v malin.«

Precej pozno je že bilo, ko sta odgnala žandaria svojega ujetnika; dež je začel gosteje padati, in tema se je bila storila. Trdo za Jurijem korakata stražnika, puško z bajonetom na rami, roko na jermenu. Komaj se čuje stopinja v dežju, in medlo se svetita šlema. Ponoči se zdi vsaka pot daljša, bodisi, da se počasneje hodi v temi, ali da smo manj razmišljeni, ker ne zadeva toliko vtiskov ušes in oči. Mlaščemu žandarju se je zdelo, da se pot vleče.

»Dolga bo,« pravi tovarišu, ko prideta pod klanec.

»Dolga,« odgovori oni; a videlo se mu je, da se mu ne ljubi govoriti, in molčala sta oba. Hoditi sta morala pač po cesti, prvič zavoli slabega vremena in potem, tema je tema in zapelje tudi izkušenega potnika. — Težko je dalje časa zvesto paziti na eno in isto reč, če se nam vsiljuje misel, da je pozornost nepotrebná.

Žandaria sta izprva pazno gledala okrog sebe, ker sta se nekoliko bala, da ne bi ljudje kaj poslušali; a ko sta prišla tako daleč od Doline, sta se udala brezskrbno vsak svojim mislim. O vodniku Križanu so govorili ljudje, da bolje vidi ponoči ko podnevi; toda najostrejši čut zmoti časi človeka, ki se preveč nanj zanaša.

Komaj sta žandaria mimo Podrtega znamenja, skočijo izza zidovja trije možje. V trenutku izvijeta dva žandarjema puške iz rok, tretji pa potegne Jurija v stran pod cesto.

× × ×

Marsikateri »Domoljubov« naročnik želi brati nadaljevanje te krasne povesti; toda povedati moramo, da povesti v »Domoljubu« ne bomo nadaljevali. Priobčili smo začetek te zanimive iz domačega narodnega življenja vzete povesti le zato, ker želimo, da si naši bralci omislijo knjigo, ki je ravnokar izšla kot 4. zvezek »Ljudske knjižnice«, pod naslovom: **Malo življenje**. (Spisal sloveči slovenski pisatelj dr. Franc Detela.)

Malo tako mikavno - pripovednih spisov imamo Slovenci, kakor je ravno ta obširna povest. Od začetka do konca veže bralca, da jo ne more odložiti, dokler je ne prečita. Povest obsega 231 strani in se bo z velikim pridom čitala med Slovenci; ž njo je zadelo založništvo pravo struno in želimo le, da bi prinesla »Ljudska knjižnica« še mnogo takih povesti.

Knjiga velja K 1—, po pošti K 1:10; vezana K 1:90; po pošti K 2—. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, ki prilaga današnjemu »Domoljubu« naročilno dopisnico, katere naj se naši bralci poslužijo.

Pozor, občine! V smislu naredb notranjega ministrstva, izdanih na podlagi posvetovanj v podpornem odseku državnega zbora, pozivljemo občine, da vsak slučaj škode po uimah (po toči, mrazu, suši itd.) naznanijo politični oblasti in zahtevajo odpis davka, četudi je odpis malenkosten. Če je manj kot 1/4 poškodovano, se davek ne odpiše. Uradne poizvedbe o škodi radi odpisa davka so namreč podlaga za podelitev podpor.

Razgled po domovini.

Cenjenim »Domoljubovim« poverjenikom, ki prejemajo po več iztisov lista na svoj naslov, smo priložili danes pole za nabiranje »Domoljubovih« naročnikov za prihodnje leto. V eno polo se bodo vpisavala imena **skupnih**, to je takih naročnikov, ki prejemajo in plačujejo list pri poverjeniku nabiravcu, naj si bodo stari ali novi naročniki. To polo **shrani nabiratelj sam**, da more vanjo zapisavati svoje beležke glede naročenja in plačevanja »Domoljuba«. — V drugo polo pa se zapišejo imena **novih** naročnikov, ki žele premesti list po pošti **naravnost na svoje ime**. Naročniki, ki ga že prejemajo, naj se v te pole **nikar ne vpišejo**, ker te ima upravništvo »Domoljuba« že zapisane in bodo list vedno prejemali naprej, ako pravočasno, zanesljivo pa vsaj do konca februarja prihodnjega leta, pošljejo naročnino po položnici. Kdor bi vpisal na nabiralne pole tudi dosedanje naročnike, bi nam povzročil veliko dela in morda tudi zmešnjav. — Nabiralne pole so torej le za **nove posameznike** ali pa za **skupne** odjemalce, seveda vsaka zase. — Pole z novimi posameznimi naročniki naj nam cenjeni nabiralci (poverjeniki) pošljejo takoj, ko so zapisali nanje imena vseh onih prijateljev in znancev, ki žele imeti z novim letom svojega »Domoljuba«. Čim več novih naročnikov nam pošljete, tembolj boste oveselili »Domoljubovo« upravništvo in, kakor čujemo, tudi nagrada, in sicer lepa nagrada, je pripravljena za najbolj pridne nabiravce. Toda zaradi pomanjkanja prostora o tem prihodnjič.

Naše časopisje. Štajerski »Naš Dom« z novim letom ne bo več prihajal kot priloga »Slov. Gospodarja«, temuč bo postal samostalen z lastnim uredništvom. Imel bo večjo obliko, prihajal vsakih 14 dni in stal na leto 2 K. — »Slovenski Gospodar« bo imel za prilogo vsakih 14 »Gospodarske novice«, ki bodo prinašale kratke, zanimive in podučne gospodarske članke. Stal bo tudi zanaprej 4 K. — Proti »Domovini« se namerava ustanoviti še en slovenski list. — V Trstu bo izhajal nov list, ki bo tednik in se bo imenoval »Trst«. — Naš »Domoljub« bo prihajal v isti velikosti in obliki. Eno stran v listu bodo imeli na razpolago naši mladi telovadci, ki bodo od tu vneli slovenske fante po raznih krajih naše domovine za vse dobro in lepo. Zopet ponavljamo prošnjo: Delajmo in agitujmo za naše katoliško časopisje, v prvi vrsti za »Domoljuba«, ki je med vsemi listi v tako veliki obliki najcenejši.

Duhovske vesti. Č. g. župnik hajdinski I. Toman se je podal na jug v lko iskat zdravja. — V pokoj stopi č. g. Jožef Trafenik, kaplan v Hajdinu.

Izpremembe pri frančiškanih. Dosedanji gvardijan in župni upravitelj č. g. Salezij Vodošek se je prostovoljno odpovedal predstojništvu frančiškanskega samostana v Nazarjih in je prestavljen v Brezje. Za gvardijana v frančiškanskem samostanu v Nazarjih je imenovan č. g. P. Klemens Grampovčan. Začasnega župniškega upravitelja v Nazarjih je imenovan č. g. P. Robert Dolinar.

Na sv. Goro! S. K. S. Z. za Štajersko, Kranjsko, Koroško in Goriško namerava prirediti prihodnje leto poleti veliko zborovanje na sv. Gori pri Gorici. Na sv. Gori je znamenita romarska cerkev — bazilika in udeleženci tudi lahko opravijo svojo romarsko pobožnost. Med potom si bomo ogledali Kras, Trst in Gorico. Kdor se želi udeležiti tega potovanja, naj že sedaj začne v ta namen štediti denar.

Razglas. Zaradi od več strani izražene želje priredi podpisani tekmo letošnje zime, najbrže sredi mesca januarja l. 1908 v Vipavi trodnevni kletarski tečaj, pri katerem bo teoretično in praktično učil vse, kar je potrebno vsakemu vinogradniku, gostilničarju i. t. d. v kletarstvu znati. Teoretičen poduk (predavanje) se bo vršil v kaki primerni sobi, za praktične vaje je pa dalo kmetijsko društvo v Vipavi svojo vinsko klet na razpolago. Kdor se misli tega tečaja udeležiti, zglašil naj se potem pristojnega županstva ali pa naravnost pri podpisane vsaj do 25. decembra. Kdaj se tečaj vrši, o tem bodo udeleženci potom županstev pravočasno obveščeni. — C. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalický.

Makole. Dne 22. m. m. je bil v nevarnosti trg Makole, ogenj je izbruhnil v podstrešju pri županu g. J. Skale. Ker ni brizgalnice v trgu, bila je nevarnost tem večja, da postanejo sosedna poslopja žrtve ognja, posebno ako bi ne bili ob pravem času opazili in bi naš g. kaplan Kranjarskič ne delal na omejitvi tako vztrajno, kakor le malo kdo.

Naš rojak Josip Jenko, doma iz Cerkeli na Gorenjskem in sedaj gimnazijski profesor zgodovine v Bukovini je pomaknjen v sedmi činovni razred.

Naši poslanci na delu. Poslanec Gostinčar je vložil nujni predlog v korist državnih slug. Za to njegovo delo so se mu zahvalili državni uslužbenci, ki so imeli v nedeljo 1. t. m. shod v Ljubljani. Izrekli so obenem zaupnico »Slovenskemu klubcu«. Isti poslanec je dobil sledečo zahvalo: Jakobeni, dne 2. decembra 1907. Kakor smo poizvedeli iz časopisov, ste se Vi v parlamentu toplo zavzeli za državne uslužbence. S tem ste si pridobili veliko hvaležnih src. Podpisani državni uslužbenci rudniškega oskrbnitva Jakobeni si smatrajo za svojo dolžnost, Vam tem potom izreči svojo najtoplejšo zahvalo. Na srečo! — Fertan, Muhur, Koesler, Animiger, Avgustin, Kroupa, Matejka, Gatkiewicz, Knoblauch. — Pretekli teden je zbudil občno pozornost s svojim govorom v zbornici dunajski naš poslanec dr. Krek, ki je nastopil kot glavni govornik proti češkemu framasonu Masaryku. Vsi časopisi, celo judovski in socialistični so polni hvale o tem govoru našega poslanca in ga skoro dobesedno navajajo. Vsi slave dr. Kreka kot enega najbolj duhovitega moža v vsej državni zbornici na Dunaju. — Slovensko ljudstvo je lahko ponosno na moše, katere je poslalo na Dunaj, da v njegovem imenu ondi nastopajo.

Shod v Devici Mar. v Polju. V nedeljo, dne 1. decembra t. l. se je vršil v »Društvenem domu« v Devici M. v Polju društven shod strokovnega društva. Ivan Nepomuk Gostinčar je govoril z gospodarskega stališča o nagodbi in odločno protestiral proti temu, da gotovi ljudje obstruirajo nagodbo in hočejo s tem, da se Avstrija loči od Ogrske, podražiti kruh ubogemu delavcu. Govoril je še o starostnem zavarovanju in se je slednjič predlagala in z navdušenjem sprejela tozadevna resolucija. Govorilo se je tudi o poštarici v D. M. v Polju. Sklenilo se je vso zadevo poslati v državni zbor. G. župan Dimnik je opozarjal ljudi, kako naj se zavarujejo v slučaju bolezni. Ko je še govoril g. Jeriha in g. kaplan Oranič, je bil dobro obiskani shod zaključen.

Velikanski požar. V nedeljo 1. t. m. popoldne ob 1. uri je nastal velikanski ogenj v Gorenji vasi pri Logatcu. Hipoma je plamen objel vso vas in pogorela je skoro do tal. 16 poslopij je popolnoma uničenih. Zažgali so

otroci — kakor pripovedujejo — ko so kadili cigarete. Najprej se je vnel Slavčev kozolec in od tod je hitel požar navkreber, da je bilo zelo težko kaj rešiti. Nujna pomoč je potrebna. Že dosedaj je škoda cenjena na 25.000 kron.

Skriti plen tatov najden. V senožeškem gozdu »Loza« sekajo Čiči drva in palijo oglje. Eden teh mož je sekal drevo, ki je rastle med kamenjem. Kakor mož prestopi, sliši pod nogami nenavaden votel glas. Odloži še nekaj kamenja in zagleda železen zaboj, v kojem najde kelih, monštranco, krono matere Božje in svečke. Obveščeni senožeški orožniki so šli na lice mesta, ter dali prenesti zaboj k senožeškemu sodišču, kjer se je konstatiralo, da so bili vsi ti predmeti že pred tremi leti ukradeni v Razdrski cerkvi. To se razlaga tako, da so tatje oni zaboj tja skrili, da bi ga ob ugodnem času pozneje dvignili, a da ga niso mogli več najti. To bodo uzmoviči razočarani, ko bodo zaznali za ta njih izgubljeni plen.

Skrivnostna smrt rojaka. Iz Calumeta v Ameriki poročajo: V St. Clair bolnišnici je nenadoma umrl rojak Fr. Alič. Smrt Franka Aliča je bila zelo zagonetna; govori se, da mu je nekdo v nekem salonu natresel strupa v pivo. Komaj je Alič pivo spil, je že čutil bolečine in ba je sam izjavil, da je zastrupljen. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je tudi umrl. Govori se nadalje, da dotični človek, ki je Aliča zastrupil, je ravno isti večer ponesrečil. Prišel je pod vlak, ki mu je odtrgal nogo.

Mrtvo truplo novorojenčka, najdeno v cerkvi. Pred tednom, kake četrte ure popoldne, je neka približno 60 ali 70 let stara ženica prišla v zakristijo cerkve sv. Antona novega v Trstu in tam dvema cerkovnikom izročila precejšen omot papirja, rekši, da ga je našla v cerkvi pod klopjo. Cerkovnika sta zavoj sprejela, a ženica je odšla. Za tem sta pa cerkovnika razvila zavoj, da vidita, kaj da je v njem. Čakalo ju je pa nepričakovano presenečenje: razvivša zavoj, sta zazrla mrtvo truplo novorojenega deteta, moškega spola, a poleg njega je bilo pismo. Cerkovnika sta takoj obvestila policijo, kamor je bilo tudi takoj prenešeno najdeno trupelce. Na policiji so odprli priloženo pismo. To je bilo pisano v nemškem jeziku, a glasilo se je: da je dete bilo krščeno na ime Viktor ter da se denar za pogrebne stroške nahaja v puščici za miloščino pred oltarjem sv. Antona. Zdravniki so dognali, da je dete — ki je prišlo na svet živo in popolnoma razvito — umrlo vsled zadušenja. Gre se torej za zločin detomora.

Električna centrala v Mostah pri Žirovnici na Gorenjskem. Po dolgotrajnih pogajanjih in težavnih zaprekah se je približal ta projekt svojemu uresničenju. Različne tehnične in proračunske podrobnosti se bodo v kratkem objavile. Vodna moč potoka Završnice se porabi izključno v svrhu produkcije in oddajanja električne energije mestu Ljubljani in gorenjskim občinam, in sicer naj se izpelje elektrovod do Jesenic in Bleda z okolico ter ob državni cesti v Ljubljano.

Iz žalosti radi očetove smrti. V petek je 43-letnega bančnega uradnika Roberta Zherpirla v Trstu zadela kap na možgane, ko je sedel s svojo ženo in tremi otroci pri kosilu. Po nekoliko urah je umrl. Nagla očetova smrt je napravila na njegovega najstarejšega sina tako globok utis, da je sklenil umreti. Inteligentni, simpatični deček je uporabil splošno zmešnjavo, da je nathoma izginil z doma, ter je več ur hodil po ulicah. Ob pol 3. uri zjutraj sta videla pristaniška delavca, kako je skočil neki deček iz Riva della Sanita v morje;

vrgla sta mu rešilni pas ter mu potem prišla s čolnom na pomoč. Deček, ki je bil Marij Zheperio, je zguolil že zavest; prenesli so ga v javno bolnišnico, kjer si je proti jutru že opomogel ter so ga izročili domačim, ki so ga iskali celo noč.

Železnica Vrhnika-Stanjel? Kot notranjski poslanec že deset let pazljivo zasledujem merodajnih krogov započeto akcijo, ki meri na to, da se Gorica neodvisno od Južne železnice po železnici zveže preko Notranjske z omrežjem vzhodnih železnic. Ker je iz tehniških, oziroma finančnih razlogov malone izključeno podaljšanje Vipavske železnice od Ajdovščine preko Razdrtega do Postojne, sprijaznili so se v železniškem in vojnem ministrstvu z idejo, da bi se zgradila železnična zveza od Stanjela do Postojne ter podaljšala do primerne točke Dolenjskih železnic, vipavska proga pa bi se potegnila blizu do St. Vida nad Vipavo ter skozi Mančo zvezala z nameravano progo Stanjel-Postojna. Posredoval sem pri ravnateljstvu vipavske železnice, da je prosilo za revizijo proge od Ajdovščine do St. Vida. Te revizija, katere sta se udeležila tudi zastopnika vojnega ministrstva in deželnega odbora kranjskega, se je že davno izvršila. Komisija pa se je izjavila, da zaradi strmin ne kaže graditi železnice čez Razdrto, kakor žele vipavske železnice. Preostaja torej edino le zveza skozi Mančo do Stanjela. O tem sem že davno, menda pred dobrim letom, poročal v »Slovenecu« in pozneje meseca maja na raznih shodih v vipavskem okraju in Senožečah, kjer so gospod Garzarolli in njegovi trabantje s krikom zabavali otročaje. Stvar torej ni nova, še manj pa pridobitev omenjene deputacije, ki se je minoli teden oglasila v železniškem in vojnem ministrstvu, kakor to razglasa »Notranjec« in »Narod«. Pač pa se mi je zdelo čudno, naravnost izključeno, da bi merodajni krogi kar čez noč prišli na misel, da se zgradi nova železnica od Vrhnike mimo Logatca, Hotederšice in Postojne do Stanjela. V Italiji in na Francoskem je pač bila doba, ko je vsak poslanec skoraj za svoj okraj prinesel v robcu železnico. Avstrija pa pač nima toliko milijonov, da bi komaj povprek pol ure vspešno z Južno železnico gradila novo progo od Vrhnike do Postojne. In zato smo dotično vest imenovali raco. Ker pa »Narod« še vedno vzdržuje svojo vest, šel sem te dni vprašat iste merodajne faktorje pri katerih se je ogasila trojica imenovanih županov. Izvedel sem seveda to, kar je meni, Vipavcem in »Slovenčevim« čitateljem znano že nad leto dni. Železniško ministrstvo se resno bavi z gradnjo železnice od Stanjela mimo Senožeč in Razdrtega do Postojne, kjer bi pri trgu bila državna postaja. Od Postojne bi se železnica gradila tesno ob progi Južne železnice ter nekako v sredi pota do Rakkega zabrnila na desno mimo Cerknice skozi Bloke do Vidma pri Dobropoljah ter zvezala z novomeško progo pri Višnji gori ali Žalini. To vprašanje proučuje železniško ministrstvo, ker je generalni načrt že gotov. Ali in kdaj se to izvrši, tega seveda ne more nihče zagotoviti. Želja vojnega ministrstva je pač, da se ta proga zgradi v bodočih treh letih. Tudi to vest sem že davno objavil v »Slovenecu«. Ponavljam pa še enkrat, da je vest o zgradbi železnice od Vrhnike do Postojne častniška raca. Pred mnogimi leti je pač bivši sekcijski šef Wurmb poleg drugih variant zaznamoval na karti tudi progo Vrhnika-Postojna, ki pa je danes izključena. Preje pa je izvršljiva, četudi je jako dvomljiva, proga Vrhnika-Idrija-Sv. Lucija. Toliko v pojasnilo na došla mi vprašanja, da se brez potrebe javnost ne bga s praznimi nadami.

Dr. Žitnik.

Iz žene naredil klobase. Iz Rima poročajo: Neki kmet v Frattaminore je umoril svojo ženo in potem z nekim prekaževalcem mesa iz trupla napravil klobase. Prekaževalec je spravil klobase na trg, kjer so bile prodane. Oba so zaprli.

Na vešala obsojena ženska. Pred ljubljanskimi porotniki je bila na vešala obsojena delavka Marija Rozman iz Tržiča, ki je zastrupila svojega nezakonskega 6-letnega sinčka v St. Vidu nad Ljubljano. Strup mu je dajala v obliki sladkorja.

Zopet žrtev alkohola. Utonil je v noči od 2. na 3. decembra v bližini gostilne pri »Hrastu« ob poti v Kronberg 49 let stari težak Franc Čuferin, doma iz Kronberga na Goriškem. Iz gostilne je šel vinjen domov; a je zašel v vodo, kjer je padel na usta in utonil. — Brv, ki drži tam čez vodo, je brez ročajev. Treba je, da se ta nedostatek odstrani. Lahko se prigodi še več nesreč. Ponesrečenega so prenesli na pokopališče k Sv. Trojici v Kronberg.

Liberalci proti kmetu.

Pribiti je treba za vse čase, da so glasovali slovenski liberalci za socialno demokratski predlog Schrammlov, ki je naperjen naravnost proti obstoju našega kmečkega stanu. Poslanci, ki so od kmetov izvoljeni, ki so med volivno borbo sveto obljubovali, da bodo varovali kmečke koristi, so zapustili kmečki tabor in so šli v tabor nasprotnikov kmečkega stanu, s socialnimi demokrati, kateri so si zapisali na svoj prapor, da morajo spraviti kmeta na boben, da bo propadel v proletarijat, med nemaniče, in ko bo brezupen stal na svetu brez imetja kot berač, da bo pristopil v revolucionarno socialistično armado. Zakaj kmet, dokler ima le še krpo zemlje, ne bo socialni demokrat in ne bo zahteval odprave zasebne lastnine. Kadar mu boben zaje, ko mu zadnjo živinčje izvlečejo in prodajo iz hleva, ko se drugi vsede na njegovo posestvo, potem šele zore v njem socialno-demokratske misli in želje.

In to so hoteli socialni demokrati s svojim predlogom, ko so vzeli za povod podražanje živil in so zahtevali, da država pritisne »velikega oderuha«, našega kmeta, ki tako »odira« vse stanove.

Življenje je postalo silno drago, po mestih cene živilom jako rastejo, in delavsko ljudstvo ne more izhajati. Mi pa vprašamo: Odkod se pa ljudje izseljujejo — ali gredo iz mesta na deželo ali iz dežele v mesto? Ko bi bilo na deželi kmetom boljše, gotovo ne bi vse ljudstvo iz dežele drlo v mesto za zaslužkom. Da kmet razmerno premalo zasluži za svoj obstanek, se vidi najbolj iz tega, da noben kmet ne more svojih delavcev plačevati tako, kakor plačuje industrija svoje delavce. Zato ne dobi delavcev, ki gredo za boljšim zaslužkom, gospodarstvo peša, in zemlja ne rodi tega, kar bi mogla pri intenzivnem gospodarstvu.

Mnogo se piše dandanes o zboljšanju kmetijskega gospodarstva. Ali to stane vse na papirju, zato ker kmet nima sredstev, da bi tudi izvedel to, kar se mu nasvetuje. Treba je kmečki stan podpreti toliko, da bo zmožen zboljšati ves način svojega gospodarstva, da se pomnoži pridelek v vseh panogah kmetijstva, in takrat bo draginja prenehala, ne da bi se kmet uničil.

Tega pa ravno socialni demokrati ne marajo. Oni hočejo, da so kmetje in delavci nezadovoljni; njihovo geslo je: »boj med stanovci«, ne pa »mir med stanovci«. Zato hočejo odpreti meje tuji živini brez ozira na grozeče kužne nevarnosti, samo da bi našo domačo živino izpodrinili, zato hočejo zmrznjeno argentinsko meso, katero bi sem pripeljano bilo

le malo ceneje, a je tako slabo, da ga naši ljudje, vajeni svežega, dobrega mesa, za tako ceno ne bi mogli uživati, kajti za eno juho je treba argentinskega mesa toliko več, da je slednjič draginja, če tudi slabša od juhe iz domačega mesa.

Pa socialni demokrati so šli samo za tem namenom, da imajo agitacijsko sredstvo med mestnim delavcem, ki ne izprevidi, kaj hočejo brezverski hujšaki.

Dobro je nastopil proti tem ljudem slovenski kmet poslanec Demšar, ki je z neovrgljivimi številkami dokazal, kam tira to sedanje razmere kmečki stan. Kot en mož so zastopniki slovenskega ljudstva glasovali proti nameravanemu uničenju našega kmečkega stanu. Kdo je potegnil s socialnimi demokrati proti kmetu?

S socialnimi demokrati so glasovali judovski zionisti in liberalni zastopniki ljudskih izkoriščevalcev, borznih špekulantov, industrijski vitezi, lovci za dividendami in provizijami, torej vsi oni, ki so edini krivi podražanja živil, vsi oni, ki kradejo ljudstvu denar iz žepa, vsi zastopniki kapitalističnega izsesavanja. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, da sta veliki kapital in socialna demokracija zvezana za to, da naše ljudstvo uničita. Tisti socialni demokrat, ki vpije nad kmetom, da je oderuh, dela naravnost za judovskega liberalnega milijonarja.

In v to družbo so stopili naši liberalni poslanci. Roblek, Ježovnik, Strekelj, Rybaf — kaj ste oblibovali svojim kmečkim volivcem, in kako zdaj zastopate njihove koristi. Poklicani boste pred sodbo ljudstva, in takrat boste gledali, kakor boste zagovarjali svoje početje!

Strašen prizor v mrtvašnici. Strašen dogodek se je zgodil pretečeni teden v neki mrtvašnici v Draždanih. Pripeljali so semkaj nekega navidez mrtvega mesarja in ga položili v mrtvašnico na pare. Ponoči pa se je prebudil dozdnevni mrlič. Ko je stegnil svoje roke, začutil je poleg sebe mrzla trupla raznih mrličev, ki so ležali v mrtvašnici. V smrtnem strahu je prišel klicati na pomoč. Ko je prihitel pokopališki služabnik, je našel navideznega mrliča sedeti v rakvi. Hitro je vzdignil prestrašenega in ga nesel na prsto. Od tu so ga prepeljali v bolnišnico, a tam je že čez dve uri umrl vsled zavžitega strahu.

Strašna nesreča v ameriških premogokopih. Časopisi poročajo, da se je pred dnevi izvršila v zahodni Virginiji v Fairmontu v ondottih premogokopih strašna eksplozija. Nad 500 delavcev je našlo smrt v podzemskih rovih. Trupla ponesrečenih se skoro ne dajo spoznati. Med sorodniki umrlih vlada silna žalost in jok. Med ponesrečenci je polovica Amerikancev, polovica Poljakov in Lahov. Slovencev, hvala Bogu, ni med njimi.

O ženskem vprašanju. Od 26. t. m. do 31. decembra bo imel v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani sloveči redemptorist pater Avgustin Rössler šest govorov za gospodične in gospe. Predavanja se bodo vršila v nemškem jeziku.

Osebnost vest. Za kaplana v Šmarje pod Ljubljano pride č. g. Franc Verhovec, kaplan v Leskovcu pri Krškem.

V Kamniku se je obhajal sv. misijon. Sklepa se je udeležil tudi premil. g. knezoškof dr. Jeglič.

Duhovske izpremembe na Štajerskem. Definitivna sta postala provizorična profesorja na kn. šk. bogoslovnici v Mariboru č. g. Avgustin Stegenšek za cerkveno pravo in zgodovino in č. g. dr. Jožef Hohnjec za dogmatiko. — Provizor v Pilšanuju je postal č. g. Jožef Panič, kaplan istotam; nanovo sta nameščena kot kaplana č. g. Janez Vedečnik pri Sv. Mar-

tinu na Pohorju in č. g. Andrej Brdnik, dozda minorit pri Sv. Vidu niže Ptuja, v Starem trgu. — Dekanom kozjanske dekanije je imenovan č. g. duhovni svetnik Marko Tomažič, župnik v Kozjem; dekanom videmske dekanije č. g. Henrik Verk, župnik na Vidmu.

Sveti misijon, ki ga bodo vodili v ljubljanski stolnici od 15. do 24. decembra č. g. mašniki družbe Jezusove: p. A. Žužek, p. J. Kunstelj, p. Fr. Umnik in p. J. Pristov se bo vršil po tem redu: Nedelja, 15. decembra: 4. ura popoldne: Slovesno otvorjenje sv. misijona. »Veni Sancte Spiritus«. Uvodni govor. Ponedeljek, 16. decembra: 5. ura zjutraj: Silno važna skrb, pol 4. ura popoldne: Sreče dom; 7. ura zvečer: Človek brez Boga. Torek, 17. decembra: 5. ura zjutraj: Spoznavaj samega sebe!; pol 4. ura popoldne: Stanovski nauk za žene; 7. ura zvečer: Naravne in nadnaravne moči. Sreda, 18. decembra: 5. ura zjutraj: Prazni strahovi; pol 4. ura popoldne: Edina nesreča za človeka; 7. ura zvečer: Prostost, prosta misel in prosta volja. Četrtek, 19. decembra: 5. ura zjutraj: »Zaupaj, tvoji grehi so ti odpuščeni!«; pol 4. ura popoldne: Stanovski nauk za dekleta; 7. ura zvečer: Boj zoper Boga. Petek, 20. decembra: 5. ura zjutraj: Krstna sveča pri smrtni postelji; pol 4. ura popoldne: Zadržki in ovire v duhovnem življenju; 7. ura zvečer: Prava pot do srčnega miru. Sobota, 21. decembra: 5. ura zjutraj: Srce Jezusovo; pol 4. ura popoldne: Kaj nam je Kristus?; 7. ura zvečer: Stanovski nauk za moštvo. Nedelja, 22. decembra: 5. ura zjutraj: Moli in delaj!; 4. ura popoldne: Hud sovražnik tvoje sreče; 7. ura zvečer: Presveto Rešnje Telo — skrivnost vere in ljubezni. Ponedeljek, 23. decembra: 5. ura zjutraj: Jedro vseh postav; pol 4. ura popoldne: »Glej, tvoja mati!«; 7. ura zvečer: En Kristus — ena cerkev. Torek, 24. decembra: 5. ura zjutraj: Važno socialno vprašanje; pol 4. ura popoldne: Sklep: Blagoslov devocijskega pridiga, papežev blagoslov s popolnim odpustkom, zahvalna pesem.

Pred Božičem ali vsaj do Novega leta izidejo spodaj označene novosti; da bomo mogli cenjenim naročnikom pravočasno postreči, prosimo, da takoj naročijo na priloženi dopisnici, ki se istodobno lahko porabi tudi za naročbo na novo v posebnem članku naznanjeno povest: Dr. Fran Detela, »**Malo življenje**«. Pred naslovom vsake knjige, katero želi kdo na priloženi dopisnici naročiti, naj zapiše številko 1, ali, če želi dva izvoda ene in iste številke 2 itd.; v ta namen smo pustili ob robu dopisnice poleg naslova prazen prostor in ga označili s pičami. Na ta način bo zadosti jasno, katere knjige kedo želi tudi če se naslovi nenaročenih knjig ne črtajo iz dopisnice.

Za predpust ponujajo in usiljujejo trgovci na vse pretege svoje blago ženinom in nevestam; tudi uredništvo našega lista jim sme nekaj priporočiti: Zaročenci in zakonski kupci si nalašč za Vas pisano knjigo pod naslovom: **Pouk zaročencem in zakonskim**. Spisal Janez Zabukovec, župnik. Cena vezane knjige 1 K 40 v. — Ne moremo Vam je dosti toplo priporočiti. Želeli bi, da ne pogrša te knjige noben zakonski par.

Hranite jo skrbno in večkrat prebirajte! Samo ob sebi je umevno, da knjiga ni pisana za otroke.

Društvom, gospodarjem in posameznikom neobhodno potrebna, drugim pa jako koristna knjiga je izšla te dni v založbi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani pod naslovom »**Knjigovodstvo**« I. del spisal Ivan Podlesnik. Cena lično vezani knjigi 3 K 20 v. O tej izvrstni z vsemi potrebnimi vzorci in tabelami preskrbljeni knjigi danes vsled po-

manjkanja prostora ne moremo natančneje spregovoriti; prinesli pa bomo v prihodnji številki obširnejšo razpravo. Za danes povemo samo toliko, da se deli knjiga v štiri pododdelke, in sicer »knjigovodstvo za družstva«, »knjigovodstvo Čebelic«, »knjigovodstvo za mladeniče« in »knjigovodstvo za gospodarje«.

Društvenim in drugim zborom za uporabo pri zabavnih večerih in drugih prilikah priporočamo dva nova venčka narodnih pesmi; kot prvega navajamo: **Mešani in moški zbori I. zvezek**. Uglasbil Jakob Aljaž. Cena 60 v. Gotovo bo ta zbirka našega najbolj priljubljenega ljudskega skladatelja vsem krogom in za vse prilike dobrodošla. Obsegala bo v celoti 9 moških in 9 mešanih zborov; škoda le da moremo to leto izdati vsled preobila dela v tiskarni samo šest zborov in sicer tri mešane in tri moške. Drugi zvezek te zbirke bomo izdali kakor hitro nam bo mogoče.

Zbori so deloma na novo uglasbeni, deloma so pa drugi natis že več let razprodanih »14 zborov« ki so našli vsestransko pripoznanje.

Venček narodnih pesmi za mešan zbor, uglasbil Alojzij Mihelčič II. zvezek. Cena 50 vinarjev, založila »Katoliška Bukvarna v Ljubljani.« — Tudi to zbirko bodo naši zbori s prav dobrim uspehom porabili. Skladatelj pozna pravi ljudski posluš in ima v tem pogledu veliko zaslugo; upamo, da vam poda v svoji marljivosti še marsikaj porabnega. — Dobi se tudi še »**Prvi venček**« te zbirke v »Katoliški bukvarni« za isto ceno 50 vinarjev.

Dotiskana in za razpošiljanje pripravljena so pa sledeča dela:

Spillmanove povesti XIII. zvezek »Boj in zmaga« je ravnokar izšel v zalozi »Katoliške Bukvarne v Ljubljani.« Domoljubovi bralci, ki so si omislili kak prejšnji zvezek te priljubljene pripovedne zbirke bodo sprejeli tudi to novo povest z vso ljubeznijo. Poleg Krištof Šmidovih spisov je to najboljša mladinska pripovedna zbirka v slovenskem jeziku. Cena XIII. zvezku je 60 v. vez. 80 v.

Cerkvenim zborom priporočamo: »**Litanije presvetege srca Jezusovega**«. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster Op 73. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. 40 v. in pa: **Lavretanske litanije Matere Božje**. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster Op 17. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis 40 v. Oba zvezka sta porabna za mešane, kakor tudi samo za ženske zборе. Rodila jih je živa potreba, ker nimamo Slovenci še nobenih litanij zloženih po novem cerkvenem besedilu. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkotni in priprostosti pravi umotvor, nam jamči ime velezaslužnega gospoda skladatelja.

50letnica Lurške božje poti se bo obhajala prihodnje leto z vsemi slovesnostmi. Pred pol stoletjem širom sveta še nihče ni poznal imena »Lurda«. To malo ob vznožju pirenejskih gora, ki ločijo francosko državo od Španske, ležeče mestece je hipoma zaslovelo po celem svetu vsled izrednih čudovitih dogodkov, ki so se pojavili v bližini mesteca. Na milijone romarjev je prihitelo na ta kraj iz vseh delov sveta; posebno mnogoštevilna pa bo udeležba romarskih sestankov v prihodnjem letu 1908.

Prvo zgodovino tega kraja in najzanimivejše dogodke, ki so na to sledili, je v dveh krasnih knjigah popisal sloveči francoski pisatelj Henrik Lassere, ki je bil — kakor sam popisuje, — prvotno jako zanikern katoličan, ko je pa oslepel in se po nasvetu nekega dobromislečega protestanta slednjič vendarle poslužil Lurške vode ter hipoma ozdravel, je

čutil vsled svojega pisateljskega poklica dolžnost, opisati najimenitnejše lurške dogodke ki so se do takrat pojavili. Tako sta nastali dve knjigi, ki se dobita tudi v slovenskem jeziku. Prva knjiga je izšla pod naslovom: »**Lurška mati božja**« cena 1 K 60 v. z jako bogato vsebino; še bolj zanimiva pa je druga knjiga Henrika Lassere, pod naslovom: »**Lurški čudeži**« cena vez. izvoda 2 K. Obe knjigi se dobita v »Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Knjigi sta jako zanimivi in jih toplo priporočamo vsem; naj bodo tudi oni, ki morda niso najboljši katoliki, spoznali iz teh knjig veliko slavo in mogočno priprošnjo Marijino. V Lurdu se je spreobrnilo največ drugovercev in mlačnih katolikov; vsi, posebno zdravniki, ki so kot brezverci došli na ta kraj preiskovat bolnike, pripoznajo javno pred celim svetom čudovite, nadnaravne dogodke. — Onim Slovencem in Slovenkam pa, ki se mislijo udeležiti meseca majnika nameravnega romanja v Lurd, sta te dve knjigi naravnost prepotrebni, ker se morajo, če hočejo imeti od svojega potovanja pravi užitek poprej seznaniti z lurško zgodovino.

Gorenjske novice.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Iz telovadnega odseka. Ker je »Slovenec« v številki 278. prinesel dovolj obširno poročilo o našem občnem zboru, nam istega ni treba izpopolniti. Dodamo naj le še to, da si je naš odsek tekom enega leta nabavil telovadno orodje (drog, bradlo, skakalnice, ročke in palice) in pa 19 tamburaških instrumentov. — Prihodnjo nedeljo, dne 15. t. m. je zopet redni sestanek s predavanjem in prosto zabavo. — Začetek ob 6., konec ob 8. uri. Tudi »Čebelica« bo poslovala, ki je morala preteklo nedeljo vsled dekliske prireditve odpasti.

g Pozor na tacenski most! Baron Lazarni ima v ponedeljek, dne 16. t. m. dopoldne ob pol 9. uri komisijonelen ogled za popravo razdrtega mostu. Okrajni cestni odbor, župani in okoličani sploh naj ne zamude udeležiti se tega ogleda.

Bohinjske novice.

g Sneg. Zadnjič smo na tem mestu poročali, da še ni snega — evo, sv. Miklavž ga nam je prinesel, kakor lani. Do 20 cm ga je padlo. Pa ga bo še, saj se je na jugozapadu neprestano bliskalo v soboto zvečer. Da bi ga le preveč ne!

g Delavci, ki so sekali letos od spomladi naprej v fužinarskih planinah, so odšli. Silno veliko lesa so spravili v dolino — po leti se je videlo, kakor bi bil gozdove uničil velik požar, tako rjavo je bilo vse. Pa bodo še sekali — celih devet let. Sčasoma bodo nastale tam planine, če se bo kaj skrbelo za to, bo tudi korist, drugače pa goličave in kras.

g Staro žago verskega zaklada pri Fužini so prevzeli in popravili za deset let radoljški lesotržci. Že dolgo je bila v slabem stanju — sedaj pa zopet diha in dela na vse kriplje. Cel »štok« je v par minutah razrezan v lepe dila.

g Mnogo voznikov je prišlo od drugje, ki so prevzeli vožnjo lesa in dil. Domačini niso hoteli, ker ni kaj zaslužka, pravijo.

g Predavanje izobraževalnega društva »Savica« bo v nedeljo, 16. t. m. v društveni sobi. Društveniki, pridite v obilnem številu. Igralci se sedaj pripravljajo na lepo igro iz časa preganjanja kristjanov, »Mlini pod zemljo«. Nastopilo bo okoli 20 moških.

Iz kranjskega okraja.

g Odbor »Kmečke zveze« za kranjski okraj je imel dne 2. t. m. svojo sejo v Kranju. Razpravljalo se je o društvenem delovanju. Po zadnji seji sta se priredila dva shoda, in sicer eden v Škofji Loki, drugi pa v Smartnu. Izrazila se je želja, naj bi se sedaj po zimski prireditvi več manjših shodov po posameznih župnijah, kjer naj bi se poleg javnih političnih zadev povdarjal namen in pomen »Kmečkih zvez« v sedanjih časih.

g Zaupniki »Kmečke zveze« dobe v kratkem vse potrebne tiskovine, da jih razdele članom v svojem kraju in da pobere tudi članarino.

g Delovanje »Kmečke zveze«, ki je bilo doslej omejeno le na kranjski sodni okraj, se raztegne v smislu društvenih pravil tudi na škofjeloški sodni okraj. Odbor se je obrnil do zaupnikov v tem okraju, da delujejo v tem smislu in pridobivajo članov »Kmečkih zvez«. Ko bo vse urejeno, se skliče občni zbor, na katerem se izvoli odbor iz obeh sodnih okrajev.

g Poslancu Demšarju se je izrekla soglasno zahvala za njegov krasen govor in zagovor kmečkih koristi v državnem zboru, ravnotako se sporoči tudi zahvala »Slovenskemu klubu« v državnem zboru za njegov odločen nastop pri glasovanju proti predlogu o »podraženju živila«.

g Ustanovitev hranilnice in posojilnice v Kranju, ki je pred kratkim jela delovati, se z veseljem pozdravlja. Priporoča se ta naš novi denarni zavod vsem pristašem »Kmečke zveze«, da vlagajo le pri njem svoj denar in v slučaju potrebe iščejo tudi posojila. Ustanovljena je ta hranilnica na širši podlagi, torej razteza svoje delovanje na cel okraj. Svoj denar shranjujmo le v svojih hranilnicah!

g »Svoji k svojim« naj bi delahsko izvrševala naša županstva in krajni šolski svet. Pristaši »Kmečke zveze« v teh zastopih naj gledajo na to, da vse tiskovine naročajo tam, kjer je dobiti zagovornikov kmečkega stanu, ne pa pri njegovih nasprotnikih.

g Dolgo živi, kogar za mrtvega proglašajo. Novi posojilnici v Kranju so slabi preroki kratko življenje napovedovali. Pa vsak nima preroškega duha. Posojilnica je imela precej prvi mesec nad 70.000 K prometa. Kaže pa vse, da se bo ta številka z novim letom še podvojila. To velja v odgovor in tolažbo tistim, ki se pripravljajo na njen pogreb.

g Na zimo oživel je društvo »Kranj«. Začelo je društvo svoje delovanje dne 10. novembra z igro »Mlinar in njegova hči«. Dva člana bratskega »Izobraževalnega društva« iz Škofje Loke sta nastopila v njej poleg domačih. Vsi so prejeli od mnogobrojnega občinstva zaslužen pohvalo. — Dne 17. novembra je predaval gospod dr. Globočnik o nalezljivih boleznih. Velezanimivo in poljudno predavanje je zasolil s primernimi dovtipi. — Dne 24. novembra je gosp. profesor Jarc govoril o spiritizmu ali veri v duhove. Povedal nam je zgodovino te vere, ki sega celo v stari zakon (kralj Savel) ter zlasti o goljufiji spiritistov, ki iz lahkovernih ljudi vlečejo denar. — Naslednjo nedeljo nam je isti gospod dokazoval, kako si je skušal delavec svoj bedni stan lajšati s petjem in godbo. — Dne 5. decembra se je oglašil Miklavž, katerega je uvedlo šest angeljev z izvirno ljubko pesmico.

g Marijina družba v Kranju je dne 8. decembra priredila igri »Srce Jezusovo, mir in sprava naša« ter »Blažena med ženami«. Občudovati smo morali točen nastop in izvežbanost mladih igralk.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Predoselj. Gasilni dom imamo sedaj lepo prenovljen, zlasti stolp je krasno izdelan. Delal ga je tesarski mojster Matija Florijančič iz Britofa. Delo mojstra hvali. Dne 13. oktobra je bila veselica in blagoslovljenje gasilnega doma; blagoslovil ga je domači župnik č. gosp. Ignacij Zupanc. Po blagoslovu sta imela kratke nagovore g. župnik in g. župan, ki je tudi načelnik gasilnega društva. Prvi je govoril o ljubezni do bližnjega; drugi pa o požrtvovalnosti tega društva ter se obenem zahvaljeval občinstvu, ki je pripomoglo z darovi za popravilo gasilnega doma. Po blagoslovu se je razvila veselica jako živahno; udeležila so se tudi sosedna gasilna društva. Domači farani so se udeležili skoraj vsi in tudi iz sosednih fara so prišli; celo iz Ljubljane smo opazili nekaj gostov. Veselica se je vršila v najlepšem redu, zabave je bilo dosti. Godba in pevci so posebnost gledali na razveseljevanje. Šaljiva pošta je imela jako veliko prometa. Okoli 10. ure zvečer se je veselica zaključila. Nekdo.

g Reteče pri Škofji Loki. (Zahvala.) Imena dobrotnikov in njihovih prispevkov, doposlanih na župni urad Reteče za pogorelce na Zg. Senici leta 1907: Č. g. Jan. Karlin, žup. v pok. 10 K; Gornje-dolinec 3 K; Nik. Staginski 5 K; Dupljanski, žup., 5 K; Nik. Križaj, žup., 40 K; g. Urban Alič 4 K; g. Marija Jelovečan 2 K; župnije: Reteče 30 K 40 vin.; Zabnica 14 K; Smlednik 20 K; Mavčiče 12 K; Preska 18 K; Staraloka 38 K 14 vin.; Škofja Loka 52 K; Sora 62 K; Godovič 9 K; Idrija 41 K; Podbrezje 10 K; Kranj 16 K 80 vin.; Križe pri Tržiču 30 K; Dev. Mar. v Polju 58 K; Zapoge 10 K; Ljubno 30 K 88 vin. Torej skupno 521 K 22 vin. — V svojem in v imenu nesrečnih, pa hvaležnih pogorelcev izrekam vsem dobrotnikom priskrbi »Bog plačaj!« — Župni urad Reteče, 4. decembra 1907. Andr. Šimenec, župnik.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Iz Litije. Tudi dober izgovor. Pred kratkim me je zanesla pot v prežganjske hribe, kjer sem slučajno naletel na nekega pastirja in ga vprašal, če je tudi on streljal o birmi. »Seveda sem,« se mi hrabro odreže. »Ali se nisi nič bal, da te zapro?« »Za koga se bom bal? Če bi me hotel žandar prijeti, bi pa rekel: Jaz sem Vozlov France iz Smartna, Razborškov oče so mi dali pa purčila, zato ker so rekli Krišpina in poštarjeva mama, da ga žih dajo. Tako bi rekel, pa bi gospod becerskehaupman gvišno ne bil nič hudi.« Pa pra viTavčar, da je kranjsko ljudstvo še zabito!

d Janče. Ni še imel kmalu kdo tako lepega pogreba v janški fari, kakor Marija Bučar, prednica tukajšnje Marijine družbe, katero smo pokopali dne 23. novembra. V kapelici lurske Matere Božje, kamor je ranjaka posebno rada hodila moliti, prinesli smo njeno truplo in za njo obmolili litanije Matere Božje. Od tu so jo spremila vsa dekleta iz tukajšnje Marijine družbe v farno cerkev, kjer je bilo mrtvaško opravilo, med katerimi so Marijine hčere s prižganimi svečami v rokah molile za ranjko. Bila je ranjaka res vzor prave Marijine hčere, katero naj bi posnemale vse druge. Upamo, da se sedaj že veseli pri svoji nebeški materi Mariji, katero je v življenju tako goreče častila.

d Smartno. Znameniti je bil za naše izobraževalno društvo dan 1. decembra. Na povabilo je prišel g. dr. Evgen Lampe zbranim možem in fantom predavati »o kmečkem vprašanju«. V veliki dvorani v župnišču se je zbralo nad 80 mož in mladeničev, ki so z zanimanjem poslušali lepo predavanje. Gospod doktor je razvil zgodovino kmečkega stanu od prvih časov do naših dob. Omenjal je naloge kmetov v sedanjem času, organizacijo kmetijskih zvez, naloge državnega zbora itd. Po slušavci so bili govorniku iz srca hvaležni. Sklenilo se je ustanoviti kmečko zvezo za litijski okraj in da bodo v društvu vsako prvo nedeljo v mesecu podučna predavanja.

Iz ribniške doline.

d Malo predolgo je popival »Narodov« dopisnik iz Ribnice, ko je dne 28. novembra poročal o občnem zboru »Kmečke zveze« v Velikih Laščah. Poznalo se mu je, da so njegovi možgani še polni alkohola. Tako neumnega, plitvega in širokoustnega dopisa že zdavnaj nismo brali. Uboge pare! Če nimate kaj boljšega pisati, še to obdržite zase! Mislili smo, da je med ribniškimi liberalci res kaka inteligentna moč; dopis z dne 28. novembra v »Narodu« nas je prepričal, da so to duševne reve, kakor povsod drugod. Zato na to bedarijo niti ne odgovarjamo; branili bomo gospoda Jakliča in dr. Kreka, kadar ju bodo napadali boljši ljudje, kakor ste vi!

d Volivni imenik za občinske volitve v Ribnici je do 22. decembra na ogled v občinski pisarni. Može, volitve se bližajo, pozor na imenik!

d Liberalce jezi ribniški ljudski od dne 24. novembra. »Narod« je dne 30. novembra priobčil neki še precej stvaren dopis o draginji mesa v Ribnici. Kakor pa gotovo mačka zamljavka, če ji stopiš na rep, tako gotovo mora liberalce po kakšni katoliški stvari udariti, če le usta odpre. Zato se je dopisnik moral obregnuti tudi ob našo spravo s Slovensko Ljudsko Stranko na shodu dne 24. novembra. Da bodo liberalci kleli, če se pošteno ribniško ljudstvo slovesno izjavi za slozo z drugimi farami po celem Kranjskem, to smo vedeli naprej in to nas tudi resnično veseli. Nam je njih kletev le v tolažbo in zagotovilo, da smo na pravi poti. Gorje nam, če bi nas kedaj liberalci hvalili!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Velike Lašče. Komaj se je naš veliki zvon poslovil od svojega v Slemenah odhajajočega tovariša, že je pozdravil dva nova svoja tovariša, ki sta ju pripeljala od zvonarja v Ljubljani Marolt iz Dol. Podpoljan in Starec iz Podkogle. Na Rašici so ju dekleta nakitile. S tema zvonovoma bo dobila župna cerkev svoji velikosti primerno zvonjenje.

d S Polce. 1. decembra pokopali smo starost naše občine, g. posestnika Matevža Šemeta. Pokojni bil je 90 let star, ko je zatislil trudne oči za veke. Vse svoje življenje bil je blaga duša, komur so prevevali srce odkritosrčnost in plemenitost. V teku svojega življenja imel se je mnogo baviti z vsakdanjim kruhom, a vstrajna pridnost pripomogla mu je, da je na stare dni živel v zadovoljnosti in miru. Med tekom svojega življenja opravljal je v svoji občini razne častne službe: bil je občinski odbornik, ud krajnega šolskega sveta in večletni občinski cenilec. Pri vsem tem se je pokazal vedno ljubeča in zavzetega za blaginjo svojih občanov, zato ga je tudi vse cenilo in spoštovalo, kar mu je spričeval zlasti njegov pogreb. Poleg osmih sinov in dveh hčer, katere je vzgojil v strogo krščanskem duhu, spremilo ga je k zadnjemu počitku tudi

mного občaov in prijateljev. Naj mu bo spomin trajal in zemljica lahka!

d Z gregorjskih višav. Taka čast pač že 80 let ni doletela starega velikega zvona velikolaškega, kot ga je 2. decembra. Sedemdeset let je gospodaril pri župni cerkvi. V teku teh let je dobil novo, veliko cerkev in dva zvonika, zato se je pa zdel nekoliko prešibek za gospodarja in so pred desetimi leti napravili pravega korenjaka za gospodarja, toda tudi ta je užival kot stari oče vso čast in spoštovanje, vendar pa je bil njegov glas prešibek napram mogočnemu donenju velikega zvona. Zato so ohranili od starih zvonov samo enega in napravili nova po 22 in 13 starih centov. Stari veliki zvon bi bil moral v peč, toda škoda bi bila njegovega lepega glasu, zato ga je kupila podružnica svetega Urha v gregorjski župniji in 2. decembra se je poslovil od svojih tovarišev in šel za gospodarja k sv. Urhu. Z mojstrsko spretnostjo ga je vzel iz zvonika Janez Vrhovnik iz Tunjic in ga je drugi dan dvignil v zvonik sv. Urha, kot bi pihnil. Ko je zvon dospel v Laščah iz zvonika na voz, obstopile so ga dekleta soseske sv. Urha in so dale staremu mladeniču prekrasen šop za klobuk, njega in voz pa prepregle s cvetjem in zelenjem. Miloganjiv je bil trenutek, ko je veliki zvon z mogočnim donenjem domači in sosednjim župnijam naznanjal, da se poslavlja od svojega tovariša, in ni se bilo skoro ubraniti solzam, ko je voznik, postavni Matevžev oče s Pra-proč stopil pred voz, se odkril in z bičem naredil križ na tleh pred konji in pogljal in se je stari prijatelj laške župnije slovesno poslavljaj od svojih otrok. Za slovo so se mu oglasili tudi zvonovi laških podružnic pri sv. Roku, na Veliki in Mali Slevici in v Dvorski vasi. Ko pa stopi na gregorjska tla, tedaj mu zadone v pozdrav veličastno ubrani gregorjski zvonovi. Ker je bilo že tema, ko je dospel k Sv. Gregoriju, peljal se je dalje k sv. Urhu v čarobni luči plamenic gasilnega društva. Ko dospe na Pusti hrib na zemljo svoje soseske, pozdravi ga zal, z balončki razsvetljen slavalok z napisom: »Bodi mil nam tolažnik, naših duš v nebo vodnik!« Drug slavalok v zelenji in zastavah je stal pa pri cerkvi z napisom: »Kamorkol« se glas moj sliši, milost božja vas obiši!« Da pri vsprejemu ni smelo manjkati našega »domoljuba« in klučarja Antona Marolta, to se razume samoobsebi. Navdušeno je pozdravil in zahvalil domačega župnika in tovariša klučarja Janeza Riglerja Novoga za trud, ki sta ga imela za pridobitev zvona. Ta zahvala seveda gre le bolj na rovaš Janeza Riglerja, ker je le on omogočil to pridobitev s svojo možatsko besedo: »Podpisal se ne bom za posojilo, ampak svoje bukvice bom dal, dokler se ne nabere potrebni denar.« Čez dva dni so se zvonovi toliko dvignili, da so se mogli poskusiti glasovi in tedaj smo opazili, da se vsi trije tako vjemajo, da bi se težko pri novih zvonarju tako posrečilo, glasovi se kar prelivajo drug v drugega. Slovesno so zapeli pa v čast Brezmadežni ob njenem prazniku.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Umrl je dne 4. t. m. na Gočah gospod Štefan Habé, vrl mož, ki je bil znan po celi vipavski dolini in še daleč naokrog. Rojen je bil leta 1823, v Št. Vidu na Vipavskem in bi bil letos dočkal 84. leto, ko bi bila božja volja.

Na Goče je prišel leta 1852. kot zet k tedanji Ferjančičevi hiši. Bil je skrben in dober oče svojih sinov. Ko je bil star 36 let, je zgubil ženo, pa se ni hotel ženiti vdrugič iz ljubezni do svojih otrok, da ne bi dobili mačehe. Le malo je družin na svetu, kjer bi vladala tolika ljubezen, kot je vladala med Habetovim očetom in njegovim družino. Bil je ranjki Štefan pa tudi skrben in zgleden gospodar; pa trezen je bil — žganja nikdar v svojem življenju ni pokusil, tudi večerjal ni čez 20 let; zato pa je tudi učakal tako visoko starost. Naj si ga vzamejo za zgled oni, ki hočejo dolgo živeti. Kar pa rankega g. Štefana prav posebno priporoča, je pa to, da je bil vedno odločen katoličan. Za politično življenje se je vedno zanimal. Bil je vesel, če je napredovala dobra in poštena stvar. Zadnje državnozbornske volitve se je vdeležil, dal se je peljati na volišče. Bil je do zadnjega vnet bravec našega vrlga »Domoljuba«, posebno za vipavske novice se je zanimal, vselej si jih je dal prebrati na glas, ker je sam že le težko bral. Sam presvetli cesar ga je odlikoval z zlatim križcem za zaslugue. Umrl je pri polni zavesti, vdan v božjo voljo, potem ko se je od domačih pristrčno poslovil. Pogreb je bil veličasten, vključ slabemu vremenu je prihitelo ogromno ljudstva. Peveci so ganljivo zapeli več pesmi ranjkemu v slovo, tudi vencev smo videli lepo število. Preblagi rodbini Habetovi naše iskreno sožalje. Ranjkemu pa kličemo: Počivaj o miru in večni sreči, ti blaga, ti dobra, ti gostoljubna duša!

n Srčkan večer smo doživeli dne 5. t. m. v Vipavi. Obhajal se je Miklavžev večer. Čuli smo deklamacije iz ljubkih otroških grl, čuli petje, čuli igro »Siroteke«. Med udeleženci smo opazili gospoda šolskega vodjo Skala, gosp. kanonika, domačega g. kaplana — vse v lepi slogi. In izvil se nam je iz prsi vzdih: Zakaj ni vedno in povsodi tako, saj bi bilo lahko vedno tako! Vsi otroci, ki jih dobite v šolo, so angelčki, zakaj ne bi delali skupno, da jih ohranimo angelčke? Le če bomo take ohranili, bodo srečni. — Zares lepo je bilo, mi stari smo se pomladili med svežo mladino, spomnili smo se svoje mladosti, spomnili svoje nekdane sreče in bili smo srečni... Zares, pogled na mladino:

Budi spomin mi krasnih dni,
ko bil sem še, kot zdaj si ti;
spominja me mladosti
brez tuge in bridkosti.
Spominja me čarobnih let,
ko bil je v cvetju ves mi svet,
enako vrtu v maju,
ko živel sem, ko v raju.
Srce v prsih se mi topi,
zamaknjeno v nekdane dni...
v presrečno dobo cveta...
o zlata, zlata leta!

n Ložani so si sezidali svojo šolo in goški gospod hodi v to šolo podučevati krščanski nauk. Brv med Gočami in Ložami so pa Ložani podrli, ali pa jo je odnesla voda. Ložani, stežite čoln ali pa kupite goškemu gospodu par škorenj čez koleno, da bo mogel ob povodnji do vas. Da o blatu molčimo. Če bi bilo blato, ki je med Gočami in Ložami ob dežju, polenta, bi brez skrbi lahko povabili na večerjo celo kranjsko deželo.

Postojnske novice.

n Draginja mesa je v Postojni neznosna. Še bolj pa boli tržane, ker cene niso stalne. Vsled tega so se zbrali konsumenti na posvet, kako bi se tej draginji odpomoglo. Na tem posvetovanju so se čule zanimive stvari. Eni so trdili, da plačujejo meso po 60 kr. kilogram, drugi zopet so zatrjevali, da ga jim mezarja računata po 65 kr., tretji so pa priznavali, da

ga jim danes računa tako, jutri drugače, kakor je že mesar pri volji. Sklep tega posvetovanja je bil ta-le: Volili so izmed sebe štiri može, med njimi zopet Arkota. Ti naj pokličejo oba mesarja v občinsko pisarno ter naj se z njima zedinijo za pošteno ceno. Drugače se konsumenti zavežejo med seboj s častno besedo, da pri teh dveh ne bodo kupovali mesa, ampak ga dobivali od drugod. Uspeh je bil ta-le: Izvoljeni štirje može čakajo na mesarja v občinski pisarni, toka mesarjev ni bilo. Kado se bo stvar iztekla, bomo poročali. Umestnost tega postopanja je gotova. Sedaj je bil v Planini, dobro uro hoda od Postojne, živinski semenl. Tu se je videlo, kako je padla cena živini. Če bi bil kdo poletu kupil par volov, izgubil bi bil pri sedanjih prodajih najmanj 150 gl. Pri kravi pa bi bil na škoda gotovo za 50 gl. Prav je torej, da tudi mesarji to vpoštevajo in prav je, da se ljudstvo zoper take pretirane cene postavi. Neumnost pa pri tem postopanju seveda tudi ni mogla izostati, kakor je že v Postojni navada. Resni može se tako izpozabijo, da volijo zopet v ta odsek ad Arkota. Ja, človek bi iz kože skočil. Vsa Postojna vé, posebno je pa uradništvo popolnoma o tem prepričano, da bolj nesposobnega moža v Postojni ni, kakor je ta Žužamaža. In vendar, voljen mora biti! Pustite ga pri miru! On naj se sedaj briga za trško oskrbnitvo, katero leži sedaj na njegovih ramah. On naj premišluje, kako bo popravil krivice, katere je storil trgu s svojim vodovodom, tako da bo vsaj do poletja kaj storjenega. Drugače še ne bote dobili tujcev in vojaštva! Pustite ga pri miru tudi zato, da bo premislil ali mu kaže se kandidirati za deželni zbor! Eno veselo pa je pri tem! Da, Arko je v pravem odboru. Tu se on zastopi! Od mladih nog je bil pri mesarii, krpoval je teleta, jih sekal na kose in metal na vago. To je njegov kšeft. Zato vam pa svetujemo: Tu ga pustite, od drugod ga pa odstranite!

n Na Dunaj je šel župan g. Pikel in g. Garzarolli iz Senožec zaradi železnične zveze. Z vodjo k ministrstvu sta si vzela Hribarja. Pa čudne govorice krožijo po Postojni. Nič kaj zadovoljna neki nista. Govori se celo o neki nezaupnici poslancu Hribarju. Pozneje sta bila skupaj tudi z notranjskim poslancem dr. Žitnikom. Vseeno smo pa radovedni, kako je stvar izpadla. Upamo, da sta gospoda toliko značajna, da bosta davkoplačevalcem vspehe svoje pojasnila, seveda po resnici, ne po liberalni navadi.

n Pri jami že dolgo časa ni nekaj prav. Posebno je pa sedaj nekaj završalo. Govori se o nekih žicah, katere bi bil nekdo kupoval na jamski račun, sam pa jemal zanje po 20 K. Čakali bomo, koliko časa bo to trpelo. Če ima trško oskrbnitvo pri jami že sedaj dolga do 23.000 K, zakaj se dopusti tako gospodarstvo! Ata, tu pogledj!

n Naše končno mnenje je to-le: V Postojni je sedaj vse tako zavoženo, da ne kaže hoditi po Dunaju, posebno ne k Hribarju. Doma delajte, potem poite na Dunaj, toda k možem, ki imajo voljo pomagati!

Iz Logatca.

n Mrtvega so našli občinskega slugo goranjelogaškega jutraj dne 28. novembra v Klobučarjevem hlevu. Pa menda ne, da bi se bil mož preveč napil »sladkega«? Sicer je bil pokojni dobra duša. Res, ne vemo ne ure ne dneva...

n Znani odpadnik, študent iz Železnikov, je hodil te dni tudi po Logatcu. Na Miklavževem večeru je bil menda za parklja. Če je »parkljaril« s svojimi zmešanimi pojmi tudi drugod, nam ni znano.

Strašno maščevanje varanega moža. Grozovit zločin se je zgodil v Sarazeres na Ogrskem. Neki Biro, ki je odšel meseca februarja v Ameriko, se je nenadoma povrnil, ker je slišal, da ima njegova žena razmerje z nekim drugim. Vrgel je svojo ženo, ki je bila v drugem stanu, na tla in ji odgriznil nos. Nato je privezal na njene lase vrv in jo obesil na nek tram. Slednjič je strgal z nje vso obleko, ji odrezal z britvijo prsa in jo pribil z žebli na steno. Po tem grozovitem činu se je šel sam javit žendarmem.

9000 kron kazni radi uvodnega članka. Urednik lista skrajne desnice »Ruskoje Znamja«, A. S. Dubrovin, je bil obsojen na globo 3.000 rubljev radi jednega uvodnega članka.

ZITNE CENE.

V Ljubljani, dne 10. decembra.

Cene za 100 kg.

Pšenica domača	25 K
Rž	20 K
Oves	19 K
Ajda, črna	18 K
Ajda, siva	17 K
Proso, rumeno	16 K
Proso, belo	18 K
Ječmen	17 K
Fižol, rdeč	20 K
Fižol, koks	20 K
Fižol, mandalon	16 K

Dušljivi kašelj

ta sirah otrok, ozdravi uspešno v vseh primerih Scottova emulzija. Scottova emulzija je izmed najboljših pomočkov za slabotne, bolehave otroke, ki jim hitro preskrbi

rožnata,
okrogla lica.

Scottova emulzija ima izredno zdravilnost in krepilost odtod, ker je sestavljena samo iz najboljših, najbolj finih in najuspešnejših snovi, ki jih poseben Scottov način pripravljanja spaja v okusno in docela lahko prebavno smetano. Scottova emulzija je odraslim in starcem takisto dobrega učinka kakor otrokom.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 XI.

Pristna le s to znamenko-ričičem-kot poroštvenim znakom za SCOTT-ov način.

Želodec

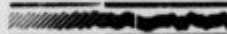
2317

krepično, prebavo pospeševalno, gorečico in pehanje odstranjuje, lahko odvajašče učinkuje pri nas Feller-jeve Raharbara kroglice z »Elsa-kroglice 6 štati franko K. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16. (Hrvaško.)

Ne zanemarjajte revmatske bolezni, bodiljave, trganja po udih, glavo- in zobobola, nahoda itd. Čujemo od mnogih strani, da hvalijo Fellerjev rastlinski izvleček s z »Elsa-Fluid«, ki prav dobro učinkuje proti gorenjim boleznim. Naroči se 12 malih ali 6 dvojnih steklenic za 5 kron pri izdelovalcu E. V. Fellerju v Stubici 16, Slavonija.

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravnštvo v Ljubljani.

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“

stane za celo leto K 9.—. Naroči se v Ljubljani.

Prosim, berite!

Za le K 16-80 pošlji 1 zavoj 40 metrov lepo izbranega pristno barvan.

blaga za dame

proti povzetju 27:0 2—1

tkalnica in razpošiljalnica

Josip Srnček,

Nachod, Češko.

Slabotni,

v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburljivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom dr. Hommela Haematogen.

Slast se vzbudi, duševne in telesne moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni dr. Hommel-ov Haematogen in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5—10

PREISBUCHER

Zahtevajte zastoj in franko moj vel. cenik o preciz urah za tovar cene: Omega, Villodes, Intakt, Schaffhauser, Graciosa, pristne Hahn-ure od 7 gl. 50 kr. dalje.

IVAN JORGO, urar c. k. sodnijsko zapriseženi cenilec.

Dunaj III/4, Rennweg Nr 75.

Izvozna hiša zlatnine in srebrnine, delavnica za nove ure in popraviljanje, v vsake vrste žepne ure se dene novo pero za 40 kr. Pristna švic. nikel, anker Roskopf ura, tekoča v kamnih, 2 gl. Pristna srebrna remont ura od 3-90 višje. Srebrne veržice od 1 gl. višje, briljantni prstani, zlate ure za gospode in dame, kot priložnostni nakup, vedno v zalogi. Največja zaloga ur na nihal od 5 gl. višje. Dobre ure budimice 1 gl. 20 kr. Za vsako kupljeno ali popravljeno uro se jamči strogo resno, kaka goljufija popolnoma izključena. 2744 6—1

Vlak skočil iz tira. Blizu Paisleya je skočil iz tira osebni vlak. Ubitih je sedem oseb. Napadalec na vlak prijel. V Lille so zaprli 24letnega kamelote F. Roche-a, ker ga sumničijo, da je on izvršil atentat na ekspresni vlak Toulouse-Pariz. Roche je bil z dvema ženskama, v katerih družbi se je nahajal, odplejan v Pariz.

radl svojega izbornega higijeniškega in kosmetičkega učinka **BRAZAY** je ne doseže nobeno drugo milo. **FRANCO-ITALIJSKO MILO** Napravi kožo čisto, nežno in prožno, lepo polt, krepi kite in učinkuje razkuževalno. Neobhodno potrebno za vsako toaletno mizo in vsako otročjo sobo. 971 III

Cena komadu 70 v., 3 kosi v elegantnem kartonu K 2. Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na

Brazay, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja 6 dni izvirna prilika za potovanje in odane

Z največjimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnik

Amerika 24.000 ton

Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton

boljše do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

pojasnila daje zastopnik:

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot getov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Herbaben-jev podfosfornto-kisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preiskušeni in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2 50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1. Kaiserstrasse 73—75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Nov. Mertu, Reki, Sv. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikem in Veljperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Herbaben-jev okrepljeni

Sarsaparilla - sirup.

Je že 33 let uveden in najboljše preizkušeni. — Izvorno odvajalno sredstvo. Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1 70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2650 m

Ugodna prilžnost bralnim društvom.

Na prodaj so vsi letniki „Dom in Sveta“ (od 1888 do incl. 1907) lepo in večinoma elegantno vezani, zadnja letnika nevezana za ceno **140 K.** 2745

Kje pove upravništvo tega lista.

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorcij za hranilnico in predujeme uradnišk. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu uradn. društev, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 4

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida 12—1 znamenito 2536

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost. Tečenje iz ušes, žumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gld z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni

pri „Črnem orlu“ na Novem trgu v Celovcu.

Lakota na Kitajskem. Na Kitajskem je umrlo od januarja do julija nad dva milijona ljudi lakote. V nižinah velikih rek Hoangha in Jamaskianga umre dnevno nad tisoč ljudi.

Originalen zaslužek. V Londonu živi neki Ben Bitena, ki se je bavil s prav lahkimi in dobičkonosnim poslom. On je namreč hodil po londonskih ulicah in se tupatam spodtaknil ob kako stvar. Večkrat se je dogodilo, da se je delal kot bi bil nezavesten. A ko so ga spravili k zavesti, je zahteval od lastnika hiše odškodnino, če ne naznani sodišču. Da so se lastniki izognili eventuelni kazni, so mu zadovoljno odšteli zahtevano svoto. Na ta način je zaslužil mesečno 300 do 1000 mark. No, sedaj so mu prišli na sled ter ga zaprli.

Tovarna za stole Franceta Šolgeljna

na Bregu, p. Borovnice, Kranjsko
izdeluje

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2805 26—23
sastonj in franko.

Pozor! Citaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvršno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovanje izobno, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto: za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“ anker-remontir ura ima izurno, s stekleno krito kolese v rubinovitih kamenih, cifernica iz emajla, dobro proti prahu zaprta, pravo niklasto pokrovje, šarniri pokrov, patentni „aufzug“ za uro pero, da ne počí. Vsaka ura ima kompasovo reguliranje in gre na minuto natančno ori vsakem vremenu. Prodali smo c. kr državnim železnicam že nad 10.000 komadov v polno zadovoljstvo.

Brez sekundnega kazalca komad K 7—
5 sekundnim kazalcem „K 8—
3 leta pisane garancije. — Pošilja po povzetju

Max Böhnelt, Dunaj,
IV., Margaretenstrasse 27.

Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec.
Zahtevalje cenih s 5000 podobami zastoni in
franko 2362 10—1

Kašljaajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Stanje hranilnih vlog:
nad 22 milijonov K.

Rezervni zakladi:
nad 768.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne. Jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. Z obrestni vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

1083 13 5

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenja. 2209 D 44—27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

„Roche“

Debita se s zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se posvajajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nevarnostjo.

ker se pa tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljive rano. Če 40 let se je izkazalo medline vlažno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obzreje. To zdravi rane čiste, odvaruje late, olajšuje vnetje in bolečina, hudi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudica 70 vin., pol pudice 50 vinar. sv. Proti predprijem K 316 se podljeje 4 pudice, ali K 7—10 pudic poštino prosto na vsako postalo avstro-ogrsko monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana; egel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, N. Hardtschlagov, J. Majz.

2172

FRANC JOŽEFOVA grenka vo da.

Pozor, kmetice in dekleta! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kapilor št. 11. Ista deluje da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

b 2710

Povodom odhoda v Ameriko pozdravljam vse svoje prijatelje in naročnike „Domoljuba“ in jim kličem srčni: „Z Bogom“!

2752

Josip Z.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, je potrebno v Vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo. Kot tako se hvali **Halápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr. thilae 300 gr) Njegov učinek pri kašlju, hripavosti, zaslezenju, težki sapi, kataris, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd. se splošno priznava. V vsaki steklenici 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar napr. j. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: Lekarna pri „apostolu“, Budimpešta, Josefaring 64/46

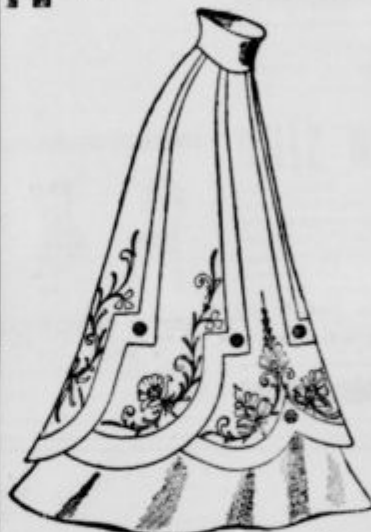
2194 20—2

Dunajska ljudska zaloga.

Trije udarci sezone!

Jopica iz pliša podložena s svilnim klotom, krasno obrobjenim ovrtnikom, vatirana, reklamna cena 7-50.

Izredno fino k-ilo iz sukna, krasna izvršitev, pariški kroj. Črne, tegetthof-modre, sive, rujave barve. . . 6-90.

Izvirno angleško štrp-ac-krilo ali plesi, z lepimi našivi, brez napake vkrojena, reklamna cena . . . 2-75.

Čisto svilena bluza z bogatimi ajour-našivi v vseh barvah, senzacijska cena 2-90.

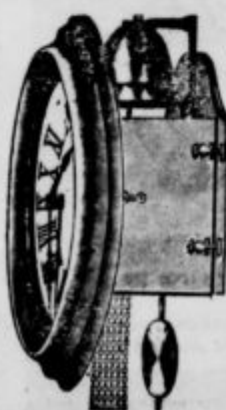
Ob dohodu p. n. naročnikov na Dunaj se priporoča obisk našega podjetja

Ustanovljeno v letu 1893.

2666 4—2

le Dunaj VIII., Alserstrasse 63.

Posilja se po poštarnem prevzemu! Neprijetno se zamenja! Pristno-ruski kožuhovski koljer 2-50 dolge s 6 skunko-ovimi repli, senzacijska cena . . . 3-90.

Najnovější budiln ca (Wecker)

s olnim zvončenjem z bitjem K 6—

Prva kvaliteta z masivnim kolešcem. b je ure in pol ure, zbudi z glasnim stolpovim zvončenjem, lepo prilagojeno okroglo leseno okvirje, bela cifernica iz stekla 30 cm v premeru, samo K 6. lista s cifernico, sveti ponoči. K 7— — 3 leta pisane garancije. Kar ne dopade, se dobi denar nazaj. Pošlje po povzetju

Max Böhm, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27, Zahtevajte moj cenik s 5000 podobami zastoj in franko.

Šivalni stroj

Jep in trpežen, že od 38 kron naprej. Ceniki zast. **L. REBOLJ** zaloga šiv. strojev in koles, Kranj.

Čudež se je zgodil nedavno v Budapešti, ki je edini te vrste. Ta čudež je učinil, da **deželna zaloga suknenege blaga v Budapešti VII. Rottenbillerg.** »Ja razposilja za **K 10 kupon 3 metrov**

finega jesenskega blaga ali kamgarna v črni temnovišnjev, sivi in rujavi barvi za popolno obleko za gospode (sukna, hlače in telovnik). 1973 15-15

Kako se imenuje **najzdravejša mast!**

Ceres jedilna mast.

Prebaya se prav lahko, prosta vsakih tujih primesi in nepotrebnih maščobnih kislin, torej jo lahko prenese najslabši želodec. Izobno hranivo, posebno za bolne na želodcu, rekonvalescente in otroke.

Krepkega dečka

poštenih starišev, ki je dopolnil 14. leto in ima veselje do pekove obrti, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v pouk: pekarija **Lovro Sušnik** v Škofji Loki. 2583 4—3

Registriran varov. **Rajsko Muzejni** Odborovno varovano.
Waghopf's brezo božičnega drevesca 15-1
 10 št. ga ne smite pogrešiti nobena križanska družina, je moje izboljšano
brezjantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
 poplunoma in bočno s 6 postol. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.

Uporabljajoč to zvonilo ali katerikoli drugo preprosto in nasajenje. Postavljeno na mizo se
 ne bo nič kaj in ne bo ničesar. Predloženo na topla pol funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno
 kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni be-
 tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-
 zvončno, srebrnočiste zvonjenje zadoni,
 mlado in staro prestavljajoč v božično
 blaženost. Kos stane s kartonom in na-
 vodilom vred K 1-40.

3 kosi . . .	K 4-25	9 kosov . . .	K 12-
4 . . .	5-50	12 . . .	15-
6 kosov . . .	8-	24 . . .	29-
36 kosov . . .	K 43-50		
50 . . .	58-		
100 . . .	112-		

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za bo-
 žično drevesce, izvršeno v elegantno in
 posebno fino ponikljano, s sukanimi ste-
 briči za zvonce in tremi prekrasno fare-
 čimi srebr. lametastimi rožami, ki potem,
 ko so prižgane sveče, prekrasno odse-
 vajo, kos s kart. in navod. vred K 2-.

3 kosi . . .	K 5-50	9 kosov . . .	K 15-50
4 . . .	7-25	12 . . .	20-25
6 kosov . . .	10-50	24 . . .	39-50
36 kosov . . .	K 57-50		
50 . . .	77-50		
100 . . .	150-		

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

19 kos. sortiranih, okorno zaviti v kartonu, po velikosti
 in izvršitvi po K -40, -60, -70, -80, 1-
 1-20, 1-50, 2-1, 6 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi
 po K -75, -90, 1-1, 1-20. Lametast. angelčki
 izlazi, srebrni ali zlati, kuvert K -10, čica za orehe
 100 kosov K -20, verižice iz steklenih kroglice, 1 in
 pol do 3 metra dolge, po velikosti krog. jle K -90,
 -95, 1-20, 1-40. Svečice 34 kosov v kartonu K -50,
 večje 16 kosov v kartonu K -58, držajci za sveče,
 izlazi K -50.

Prosim zahtevajte katalog.

Božična nagrada.

Vsek p. n. kupci, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено naskrat naroči
 za božično nagrado skrajno budičko št. 4343 s po noči svetlečim se
 kazalnikom in pa ležalo za 1. 1908.

Politično se po povzetju ali denar nazaj. Najpripravnije se naroči na odredbo postne nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri
 nakaznici opazni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odšel na nakaznici. Tudi je v korist vsakega naročitelja, da
 sam, čim je mogoče, blago do 15. decembra, kar pošta po 15. decembra zaradi budičke navede na more dostavljati tako
 blago, kakor ob navadnem času. Zastavljajte naročbo sicer pravdočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu **JAN KONRAD** ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu
 št. 1941 na Češkem

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastonj in poštne preste.

pristna Roskopf patentna re-
 montoirka na sidro švicarskega
 zistema s masivnim solida. Švi-
 carskim kolesjem na sidro in sa-
 ščito za gonilno vzmet, pristno
 nikljasto okrovje s varstveno
 plombo in šarnirskim pokre-
 vom, ovala, robom, 36 ur doča
 (ne gre samo 12 ur), okraščeni in
 pozlačeni kazalci, najatanč-
 nejšeregulirane in zletni garan-
 cijski list, kom. 5 K, 3 kom.
 14 K. S sekundnim kazalcem
 6 K, 3 kosi 17 K.

Begala izbora v mojem glavn. katalogu

Št. 7323. Denarnica iz enega
 kosa, svetlorjava, safian mnogo
 prostora za drobšč, 4 predeli, no-
 tranja zapora na vzmet, nikel-
 nasta zunanja zapora 9 cm dol-
 gosti, 6 cm širokosti K 1-50.

Št. 7303. Črna dobra denarnica iz enega
 kosa, metenega, gladkega, nazaj tpa-
 nena, la zaklopi iz gvozdne, 4 predeli
 in vsiljice, 3 zapora, 3 cm dol. 6 cm
 šir. K 1-35.

Boljše denarnice po K 1-85, 2-18,
 2-80, 3-10, 3-50, 3-80, 4-20 in vide
 za najmanj 40 K blaga, dobi zastonj
 kazalnikom in pa ležalo za 1. 1908.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
 zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takorvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le glid. 2-20 komad in glid. 4-33 za
 par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike
 konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli
 kot kožuovina, temnosivi, okoli 150 200 cm
 veliki, torej lahko pokrijejo celega konja.
 Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po
 povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se po-
 šljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico
 združenih tovarn za koce
Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugaja-
 joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od:
 kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika
 Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu,
 posestnika Weichbergerja, Illosva, Grünvalda. Zor-
 kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
 stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahls-va Manken-
 dorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina
 Fohringerja in dr.

Ne kup te nobene ure

predno niste čitali moj cenik. — Dobite:

Nikel-Roskopf ure . . .	K. 3-
Srebrne Roskopf-ure . . .	6-
Z dvojnim mantelnim . . .	8-
S 3 srebrnimi mantelnaj . . .	10-
Plošne jeklene ure . . .	7-
Prava „Omega“ . . .	17-
Srebrne pancer-verižice . . .	2-
14karatne zlate ure . . .	19-
14karatne zlate verižice . . .	20-
14karatni zlati prstani . . .	4-
Ure na nihalo, 70 cm . . .	7-
S stolpnim zvonjenjem . . .	10-
Z muziko . . .	12-
Ure-kukavice . . .	5-
Ure za kuhinjo, 8 dni idoče . . .	6-
Budilnice z 1 zvoncem . . .	2-40
Z dvojnimi zvoncem . . .	3-
S celnico, ki se svetli . . .	3-20
Bud s stolp zvon in „Schlagwerk“ . . .	6-

3 leta pisnene garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade
 Pošljite po povzetju zaloga ur in blaga iz zlata

Max Böhnell, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.
 seduljke zaprisožen strokovnjak in ocenjevalce
 Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoni in franko.

Dva krepka poštena dečka

ki imata veselje do črevljarskega obrta, sprejemem
 pod zelo ugodnimi pogoji. **Ivan Kralj**, črevljarski
 mojster, Tržič. 2743 3 1

Velik del 2667 4-2

rumburških ostankov

prima kakovost, brez napake porabnih za najfinejše
 posteljno in telesno perilo, se odda po

25 krajcarjev

1 meter. Dolgost ostankov 4-16 m. 14'000 kosov
zajamčenega platna
ostankov za rjuhe.

150 cm šir. brez šiva v 14 m dolgih kosih v celem
 kompl za 6-7 kosov velikih rjuh, se oddajo 1 ko-
 mad = 14 m. po glid. 7.80. Blago je brez napake.
 Najmanj se more vzeti zavoj 5 kg = 40-45 m rum-
 burških, ali 1 kos = 14 m ostankov za rjuhe. Po-
 šilja se po povzetju. Neugajajoče se zamenja. Pri
 večjem naročilu 5% popusta.

Fran Sohr

Dunaj IX., Kinderspitalgasse Nr. 7.

Kdor rabi traverse in želez-

niške šine za oboke, stržno lepenko,
 bičje za strope, pločevino za strehe,
 okove za okna in vrata, pumpe in cevi
 za vodo, vino in gnojnico, obrne naj
 se na trgovino z železnino

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1,
 zraven „Figarita“, in Valvazorjev trg št. 6,
 nasproti Križanske cerkve.

Edino tam se dobi vedno svež portland-
 in roman-cement iz slovečih tovarnih dovk in
 trbovjske. Mreže in žica za ograje, trasiške
 brane, razni plugi, štedilniki, tehtnice, čistilnice
 za žito, oprava za mlekarne, ter vse poljedelsko
 orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko
 na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvimi
 darilom odlikovanih slamoreznic, mlatišnic in
 gpejlnov.

Amerikanski stroji za košnjo vedno

v zalogi. 7 8

SVOJI K SVOJIM I

Kdor kupuje blago za jesenske in zimske
 obleke, naj se gotovo posluži dobro znane
 trgovine

„Pri Škofu“

v Ljubljani, Pogačarjev trg (sadni trg)
 v veliki mestni hiši nasproti mokrjav.

Došlo je novo blago v veliki izbiri in po
 zmerni ceni in sicer: sukneno blago za moške
 in ženske, perlini parhent, volnene, svilnate in
 pletene rute (kocke), šerpe in ogrinjalke, odeje
 (kovtre) domačega dela, koci, jagerske srajce
 in jagerske spodnje hlače za moške, ženske
 in otroke, kakor tudi nogavice za moške in
 ženske. 2289 8-8

Postrežba zanesljivo poštena in
dobra!

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prporoča svojo veliko zalogo
najraznovrstnejših klobukov, ci-
lindrov in čepic, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinejših čevljev.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik
o urah, zlatinini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek 1. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

"Kunard Line"
Great New York
enajpriljavljaja,
najcenejša in naj-
boljša pot iz Ljub-
ljane v severno
Ameriko, ker ted-
ni dolgotrajne
mufne vožnje po
raznih ledenicah, nujnega posredovanja, ne prenočevanja in sploh
nobene potratnosti stroškov med potjo. Parniki so prostorni, zra-
ni in smatni; vorijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Poja-
nila daje in karte prodaja glavni zastopnik.

Bliznji odhod iz Trsta: Caronia 14. decembra, Carpathia 17. de-
cembra, Altonia 7. jan. 1908, Lusitania 28. dec., 15. jan. in 22. febr.
Mauretania 4. dec., 11. jan. in 8. febr.

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 28,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno
sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le
pod imenom **MASTIN**. Previdni kmetovalci
ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje
medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism
pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z
mastinom. 187 26 23

Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy,
Ljubljana.

Organist in cerkvenik

dobi službo z novim letom 1908
v Javorju pri Litiji. 2725

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in
belino rok v 3 dneh. — **Lonček 1 K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine
v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**

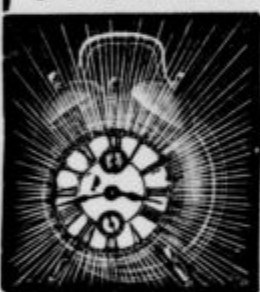
Razpošilja po povzetju lekarna pri
**Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Fe-
rencz-tér 20. 2307 18-1**

Käthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgo-
tosejše sredstvo za močno in
naglo rast las in brade. V krat-
kem času presenetljiv uspeh. Cena
steklenice ali lončka K 2—,
K 3—, steklenica za polkus
K 1/40. Pošilja po povzetju gospa
**Käthe Menzel, Dunaj, XVIII,
Schulgasse 3, 1 St g. 2342 10-8**

Ure-budilnice s cifernico, ki svetl.

Z 1 zvoncem nav. K 2.40
Z 2 zvoncema . . . 3—
S cifern. ki svetl. . . 3.20
Marka J. Prima . . . 4—
Že zvezna budila . . . 5—
Budilnica s stolp-
zvon (Schlagw.) . . 6—
Budilnica s muziko . 10—
1 leta pism. garancije. Den-
ar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju.

MAX BÖHNEL

Dunaj IV., Margaretent. 27

zahtevajte moj cenik z nad
1000 podobami zastonj in
25% franko 0-1

Uro z verižico

za le gl. 1'60

dobi vsak kras-
no srebrno remont. Gloria
žepno uro sistem Roskopf-
patent 36 ur natančno ideo-
za kar se jamči 3 leta. Vrh-
tega pozlačeno primerno
oklop. verižico za le gl. 1'60
3' kom. z verižicami vred
gl. 4'50. Pošilja po po-
vzetju tovarn. zaloga švi-
carskih ur 2531 5-5
S. Urbach, Krakov št. 95.

V južnonemški predlinici
lep, dobro katoliški kraj,
dobi 2769 2-2

nekaj rodbin

delo. Dobra plača, cena,
zdrava stanovanja na razpo-
lago. Dobre šole v kraju
Sejilni stroški se dajo pre-
dajemoma in vrnejo po do-
govoru. Prijave z navedbo
za delo zmožnih oseb pod
„S. L. 1273“ na Rudolfa
Mosse, Augsburg, Bavarsko

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmeteksa
v Ljubljani, Hodoševske ulice 20.
Biskovska ulica. Pojasnila daje se brezplačno.

Isototam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

1. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in alikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Pligovca

se priporoča prečastiti dohovščini in p. n.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okno-
v z umetnim steklarstvom ali alikanje na steklo,
stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje gostin in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Narisi, ceniki in proračuni na za-
bavo zastonj, mnoga spričevala za dovršena
del: so cenjenim odjemalcem v ogled na
razpolago. 1807 53-18

KAŠLUJOČIM otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrga sluz, jo odvaja, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti
pošiljati 2-30 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdolovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

Izdolovatelja in na var-
stveno znamko.

